

**Vispārizglītojošo skolu
1.klašu skolēnu gatavība
pamatizglītības satura apguvei**

Pētījuma rezultātu analīze

2007

Saturs

Ievads.....	3
Pētījuma instrumentārijs	4
Pētījuma procedūra	4
Pētījuma dalībnieki	4
Rezultāti.....	5
Diagnosticējošais darbs 1.klasēm	5
Anketa vecākiem	16
Anketa 1.klašu skolotājiem	23
Mācību priekšmetu standartu un mācību priekšmetu programmu paraugu analīze	31
Kopsavilkums	35
Secinājumi un ieteikumi	38
Optimālo pamatprasmju saraksts, kas nepieciešamas bērniem, uzsākot skolas gaitas.....	40
Izmantotā literatūra.....	43
Pielikums	44

Ievads

Pētījums „Vispārizglītojošo skolu 1.klašu skolēnu gatavība pamatizglītības satura apguvei” pēc IZM ISEC pasūtījuma tika veikts no 2007.gada 15.septembra līdz 15.decembrim.

Pētījuma priekšmets:

Vispārizglītojošo skolu 1. klašu skolēnu gatavība pamatizglītības satura apguvei.

Pētījuma mērķis:

Izstrādāt ieteikumus 5- un 6- gadīgo bērnu sagatavošanai skolai, lai viņi varētu sekmīgi apgūt vispārējās pamatizglītības obligāto saturu.

Pētījuma uzdevumi:

1. Izanalizējot mācību priekšmetu standartus un ISEC sagatavoto mācību priekšmetu programmu paraugus, konstatēt, kādas prasmes (sociālās, apkārtnes apzināšanas, valodas attīstības, matemātiskās, radošās darbības) skolēnam nepieciešamas, lai uzsāktu mācības 1.klasē.
2. Ar diagnosticējoša darba palīdzību noskaidrot, kādas prasmes 1. klases skolēni apguvuši, uzsākot mācības skolā I semestrī.
3. Aptaujāt vecākus par bērnu apgūtajām sociālajām, valodas attīstības, matemātiskajām, radošās un fiziskās darbības prasmēm.
4. Aptaujāt skolotājus par skolēnu apgūtajām prasmēm, uzsākot mācības 1.klasē.
5. Izzināt skolotāju viedokli par 6-gadīgo bērnu sagatavotību skolai un problēmām darbā ar pirmklasniekiem.
6. Izstrādāt nepieciešamo pamatprasmju sarakstu, kas nepieciešamas bērnam, uzsākot skolas gaitas.

Pētījumu veica: D.Bergholce, Liepājas J.Čakstes 10.vidusskolas skolotāja, Liepājas pilsētas sākumskolas skolotāju metodiskās apvienības vadītāja, I.Hmieļevska, Liepājas Ezerkrasta sākumskolas skolotāja, I.Valdmane, Liepājas Pedagoģijas akadēmijas lektore, Pedagoģijas fakultātes prodekāne, studiju programmas „Sākumskolas skolotājs” direktore.

Pētījuma instrumentārijs

Pētījuma gaitā tika izveidots diagnosticējošais darbs latviešu valodā un matemātikā, izstrādātas anketas skolotājiem un vecākiem, veikta izglītības programmu analīze. Diagnosticējošā darba mērķis – noskaidrot 1.klases skolēnu apgūtās pamatprasmes, uzsākot mācības skolā. Anketu mērķis – noskaidrot skolotāju un vecāku viedokli par skolēnu gatavību pamatizglītības satura apguvei un problēmām darbā ar pirmklasniekiem. Anketas satur gan slēgtos, gan atvērto jautājumus. Izglītības dokumentu analīze parāda nepieciešamās pamatprasmes, uzsākot pamatizglītības apguvi.

Pētījuma procedūra

Pirms datu ievākšanas respondenti tika iepazīstināti ar pētījuma mērķi un motivēti sadarbībai. Skolu valžu un skolotāju atsaucība bija ļoti liela. Diagnosticējošais darbs pēc izstrādāšanas tika aprobēts vairākās 1.klasēs, lai pārlicinātos par tā atbilstību bērnu prasmēm. Pēc tam uz skolām tika izsūtīti diagnosticējošie darbi ar pavadvēstulēm, kā darbi veicami un to vērtēšanas kritēriji, kā arī anketas skolotājiem un vecākiem. Pavadvēstulēs tika norādītas kontaktpersonas, ar kurām sazināties, ja pētījuma laikā rastos neskaidrības.

Pētījuma dalībnieki

Pētījumā iesaistījās 37 Latvijas vispārizglītojošās skolas, 1040 skolēnu, 800 vecāku, 55 1.klašu skolotāji (pielikums Nr. 4.)

Rezultāti

Diagnosticējošais darbs 1.klasēm

Darba mērķis – atbilstoši izstrādātajiem kritērijiem noskaidrot 1.klases skolēnu apgūtās prasmes latviešu valodā un matemātikā.

Diagnosticējošais darbs sastāv no divām daļām (pielikums nr.1) un veicams divās dienās.

Latviešu valoda

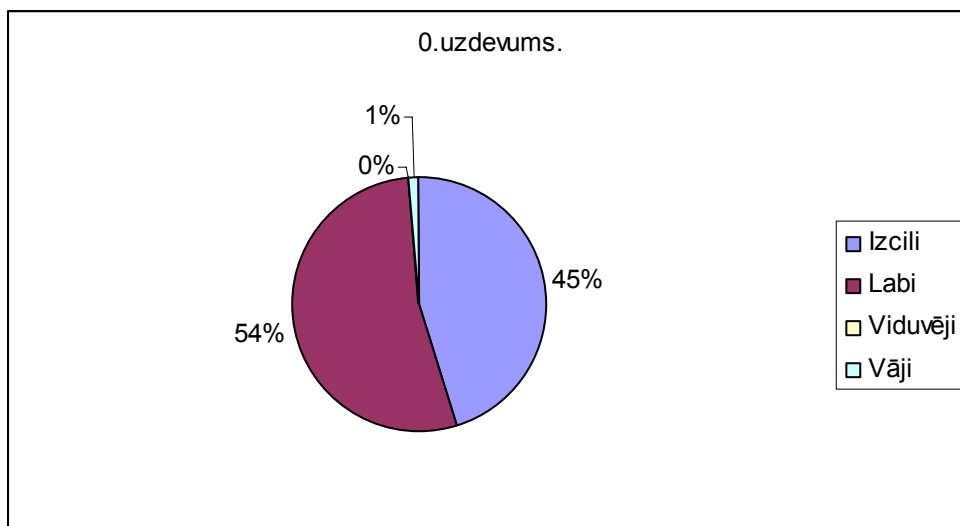
Darbu vada klases audzinātāja/s.

Darbs veicams 40 minūtēs.

Skolotājs darba procesā neiejaucas. Ja kāds no skolēniem kaut ko neizprot, skolotājs pieiet pie skolēna un noskaidro problēmu. Atkarībā no situācijas, skolotājs vai nu palīdz, vai arī palīdzību noraida. Ja klasē ir skolēni ar palēninātu mācību darbību, skolotājs atļauj šiem skolēniem iesākt darbu turpināt un pabeigt.

0.uzdevums. Mērķis – noskaidrot skolēna **prasmī uzrakstīt savu vārdu un uzvārdu.** Lai nemulsinātu bērnus, uzdevumu nenumurējām. Šī uzdevuma izpilde neradīja grūtības. 45% skolēnu prot uzrakstīt savu vārdu un uzvārdu, 54% prot uzrakstīt tikai savu vārdu, 1% skolēnu neprot uzrakstīt ne vārdu, ne uzvārdu. Tā kā šī uzdevuma izpilde nenorāda uz lasīt un rakstītprasmes līmeni (skolēns to var veikt mehāniski), aprēķinot vidējos rādītājus, tam tika piešķirts koeficients 0,6.

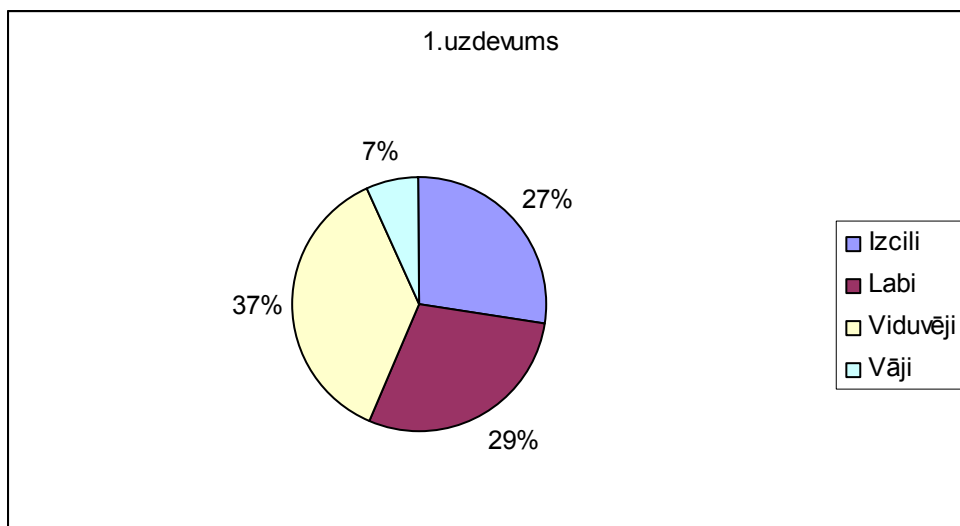
1.diagramma

1.uzdevuma mērķis - noskaidrot skolēnu **klausīšanās prasmi**. Pēc skolotāja lasītā teksta noklausīšanās jāieraksta X pie pareizās atbildes par 4 apgalvojumiem. 27% skolēnu uzdevumu veikuši izcili, 29% - labi, 37% - viduvēji, 7% ar uzdevumu nav tikuši galā.

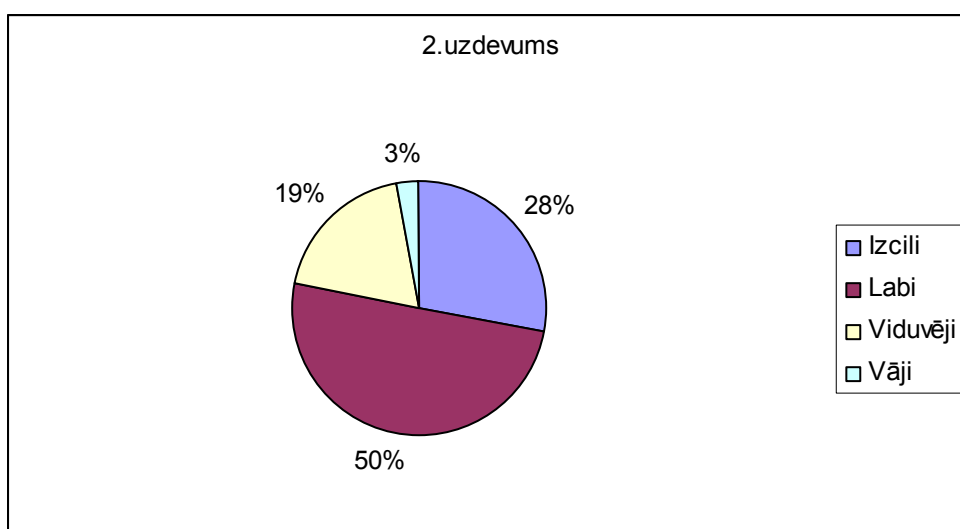
Skolēniem grūtības sagādāja informācijas atzīmēšana tabulā un teksta uztvere detalizēti.

2.diagramma

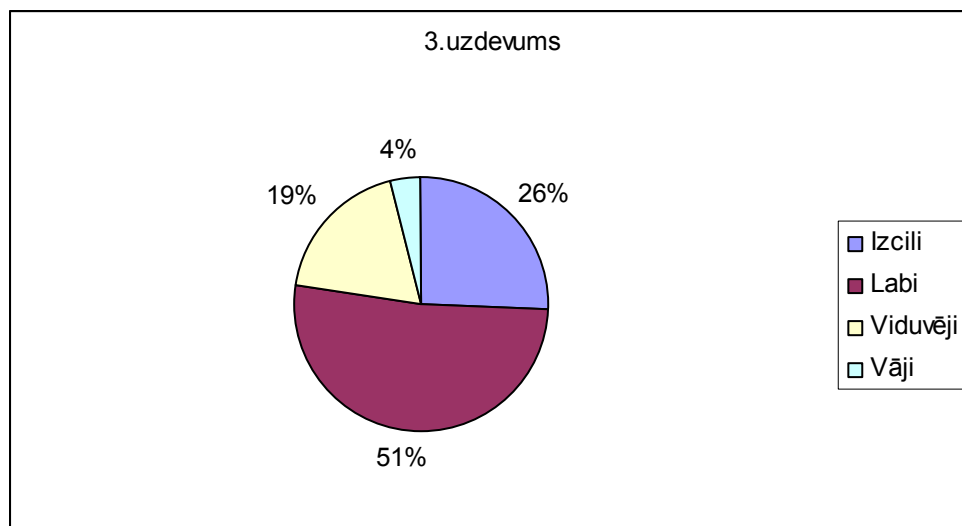
2.uzdevuma mērķis – noskaidrot skolēnu **klausīšanās prasmi un prasmi saistīt dzirdēto ar attēlā redzamo**. 28% skolēnu veikuši uzdevumu izcili, 50% - labi, 19% - viduvēji, bet 3% - vāji. Uzdevuma izpildi atviegloja dotie dzīvnieku attēli.

3.diagramma

3.uzdevuma mērķis – noskaidrot **prasmī diferencēt skaņas atrašanās vietu** vārda sākumā vai vidū. Šo uzdevumu izcili veikuši 26% skolēnu, labi – 51%, viduvēji – 19%, bet 4% bērnu saņēmuši 0 punktus. Skolēni labi spēj diferencēt vienas skaņas atrašanās vietu. Grūtības sagādā noteikt vienas un tās pašas skaņas atrašanās vietu gan vārda sākumā, gan vidū.

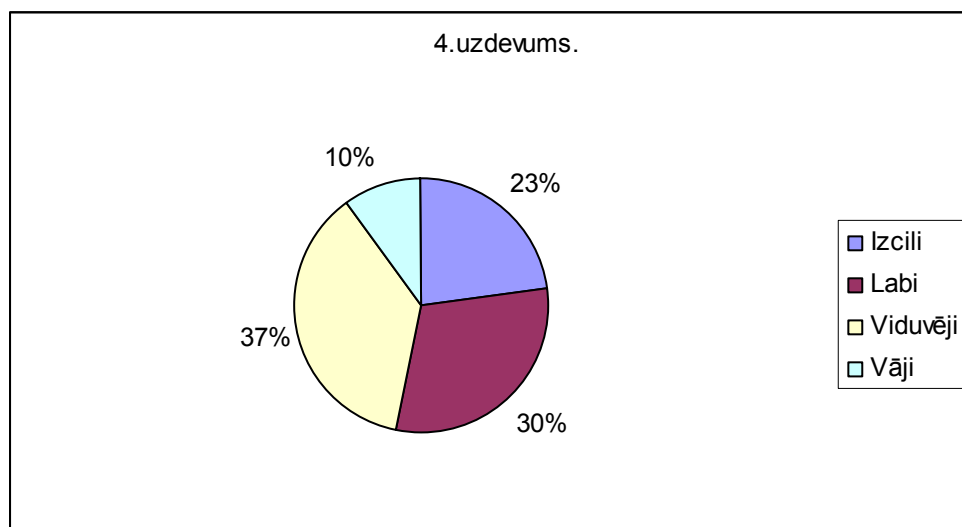
4.diagramma

4.uzdevuma mērķis – noskaidrot bērnu **prasmī saistīt skaņu ar burtu**, noteikt burta atrašanās vietu vārdā, saistīt attēlu ar vārdu. 23% skolēnu uzdevumu veikuši izcili, 30% - labi, 37% - viduvēji, bet 10% bērnu saņēmuši 0 punktus, jo:

- nepazīst burtus,
- nespēj skaņu saistīt ar burtu,
- ir fonemātiskās dzirdes traucējumi.

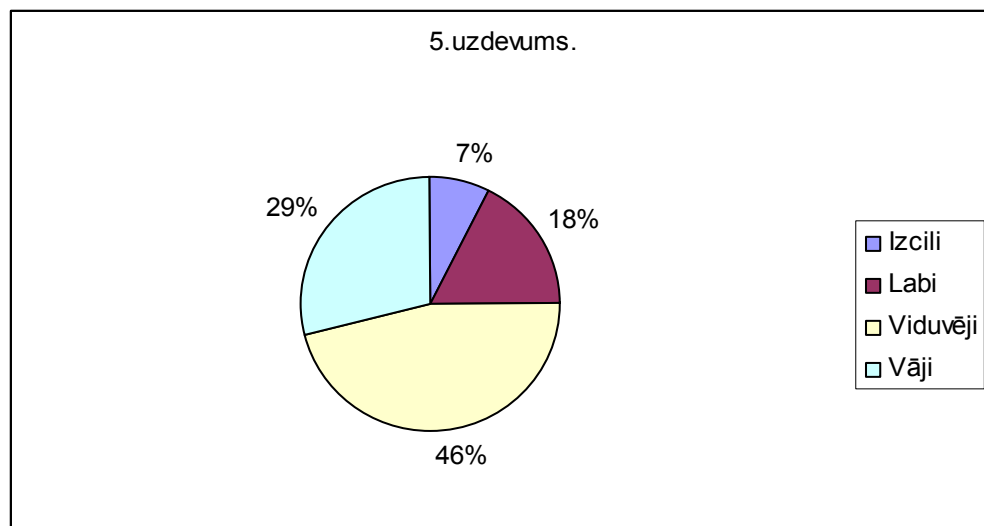
5.diagramma

5.uzdevuma mērķis – noskaidrot **prasmī no zilbēm veidot vārdus**. Skolēnu sasniegumi bija ļoti atšķirīgi. 7% skolēnu spēja izveidot 5-10 vārdus, bet 29% – nevienu vārdu. Lielākā daļa - 46% - no dotajām zilbēm spēja izveidot 3 vārdus. Sasniegumus ietekmēja zemā lasītprasme.

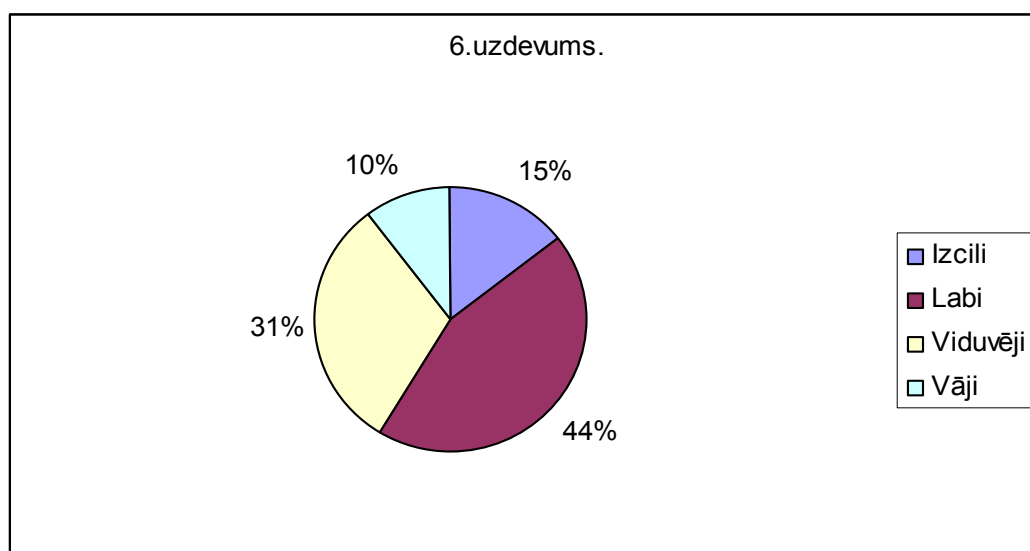
Parādās sintēzes prasmju trūkums.

6.diagramma

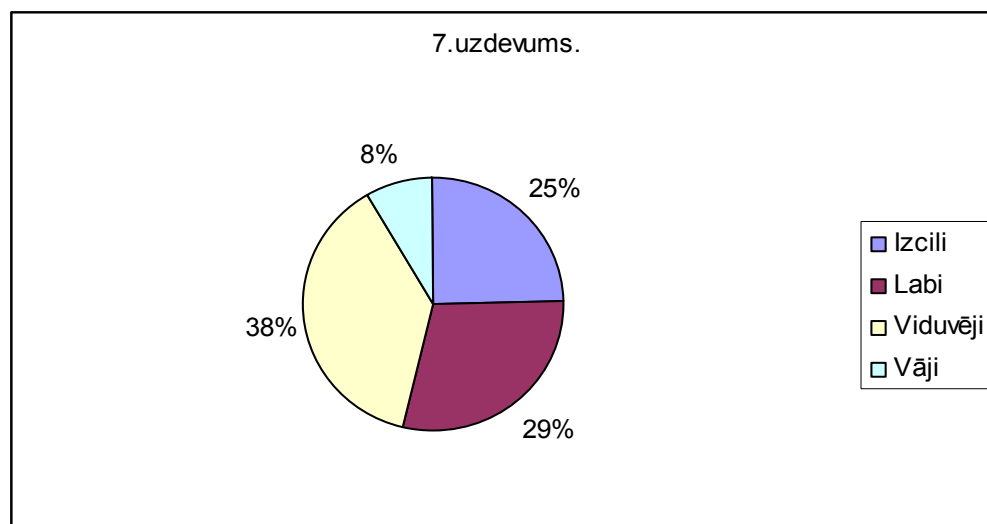
6.uzdevuma mērķis – noteikt **prasmī vārdu virknē saskatīt un izdalīt vārdus**. 15% bērnu šo uzdevumu veikuši izcili, 44% - labi, 31% - viduvēji, bet 10% bērnu nav saskatījuši nevienu vārdu. **Šie skolēni nav apguvuši prasmī no kopīgā izdalīt atsevišķo.**

7.diagramma

7.uzdevuma mērķis – **noskaidrot skolēnu prasmi drukāt vārdus**, nosaucot attēlā redzamās lietas un dzīvniekus. Arī šajā uzdevumā vērojamas ļoti lielas atšķirības sasniegumu ziņā. Daži skolēni spēj pat uzrakstīt vienkāršus teikumus, 25% – uzdrukāt 5 un vairāk vārdus, 29% - izveidot 3-4 vārdus, bet 8% bērnu nav spējīgi uzrakstīt nevienu vārdu.

8.diagramma

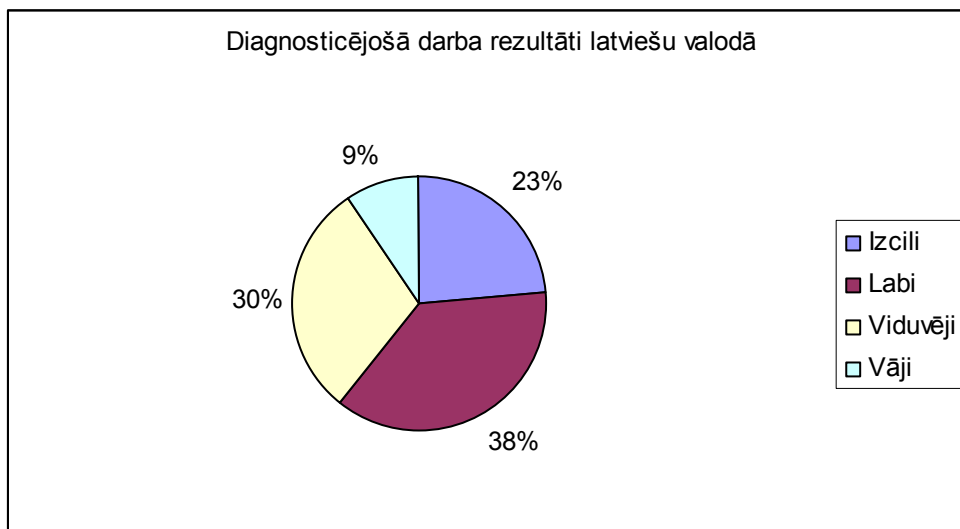

Rezultātu interpretācija

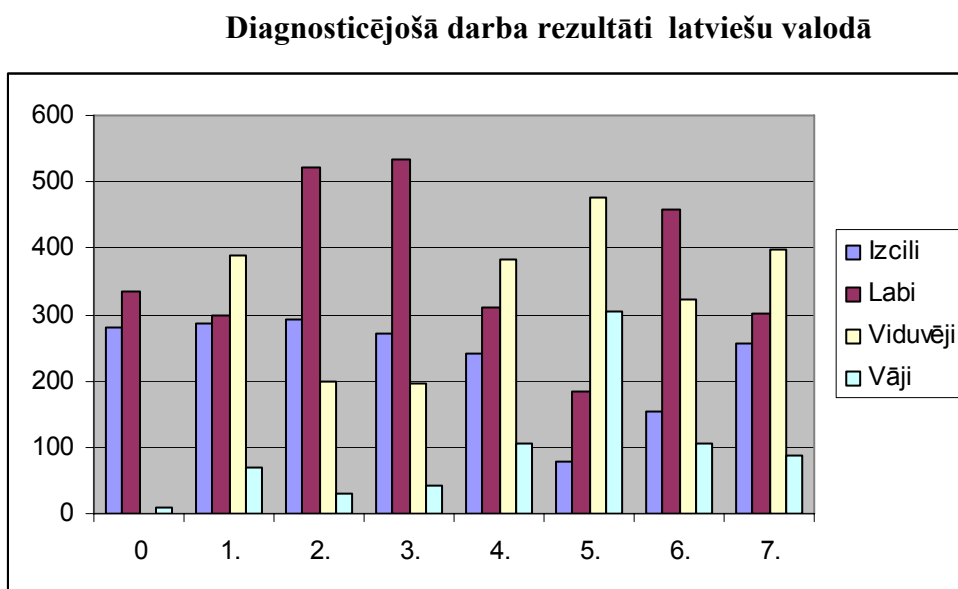
Valodas jomā skolēni ir labi sagatavoti skolai.

- Izcili diagnosticējošo darbu veikuši 23% skolēnu, 38% - labi.
- Labāki rezultāti iegūti uzdevumos, kuros pārbaudīta klausīšanās prasme; skolēni labāk atceras informāciju, ja dzirdētais redzams attēlā un pārdzīvots emocionāli.
- Rezultāti apliecina, ka skolēniem labi attīstīta uzskatāmi tēlainā atmiņa.
- Dzirdētajā tekstā skolēni kopumā prot uztvert informāciju, bet grūtības sagādāja informācijas atzīmēšana tabulā un teksta uztvere detalizēti.
- Skolēnu sasniegumus ietekmē fonemātiskās dzirdes traucējumi un nespēja saistīt skaņu ar burtu, traucēta zilbju kopuztvere.
- Nepilnīgi attīstītas sintēzes un analīzes spējas.
- 9% skolēnu sasniegumi ir vāji, jo nav apguvuši elementāru lasītprasmi.
- Skolēni, kuri neprot lasīt un rakstīt, darbu patstāvīgi veikt nespēj. Tā kā rezultāti kopumā ir labi, var pieņemt, ka skolotāji ir palīdzējuši skolēniem izlasīt uzdevumus.

9.diagramma

10.diagramma

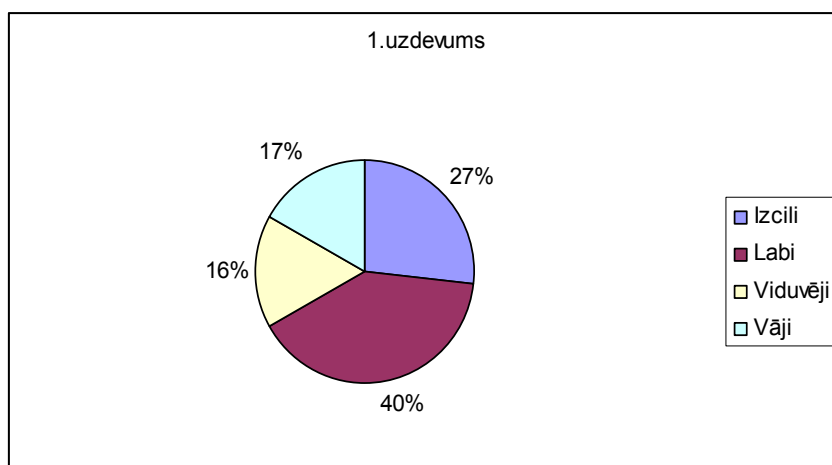

Matemātika

Darbs veicams 40 minūtēs. Ja klasē ir skolēni ar palēninātu mācību darbību, skolotājs ļauj iesākto darbu turpināt un pabeigt. Ja skolēns neprot lasīt, skolotājs izlasa uzdevuma nosacījumus.

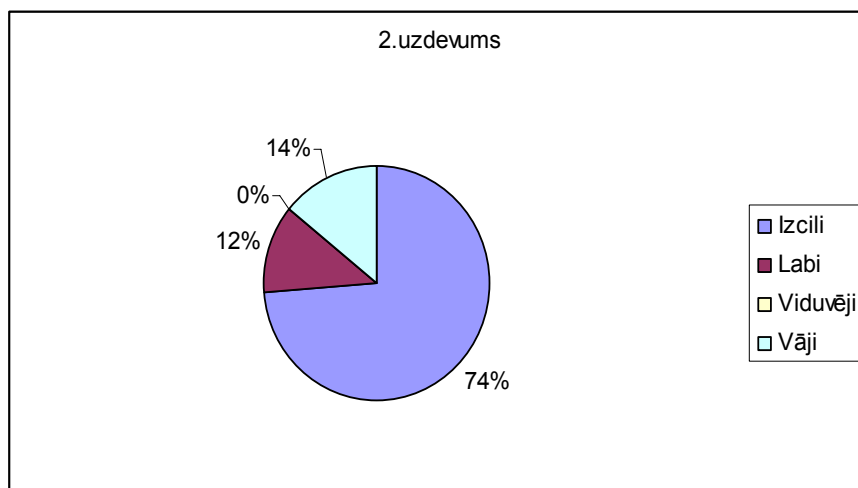
1.uzdevuma mērķis – noteikt skolēna **prasmī orientēties plaknē** un pareizi pēc dzirdes lietot jēdzienus „pa labi”, „pa kreisi”, „uz augšu”, „uz leju”. Lielākā daļa (67%) skolēnu veiksmīgi tikuši galā ar uzdevumu, 16 % daļēji veikuši uzdevumu, 176 skolēnu jeb 17% nav izpildījuši pareizi nevienu soli.

11.diagramma

2.uzdevuma mērķis – noteikt skolēna **prasmī skaitīt no 1 līdz 20** augošā secībā. Ar šo uzdevumu veiksmīgi tikuši galā 86 % skolēnu, 12% prot skaitīt tikai līdz 10, bet 86 skolēni jeb 14% uzdevumu nav veikuši. Skolēniem ir priekšstats par skaitļu virkni un prot veidot to augošā secībā. Tā kā šis ir pirmsskolas līmeņa uzdevums ar zemāku grūtību pakāpi, aprēķinot procentuālos rādītājus, tam tika piešķirts koeficients 0,6.

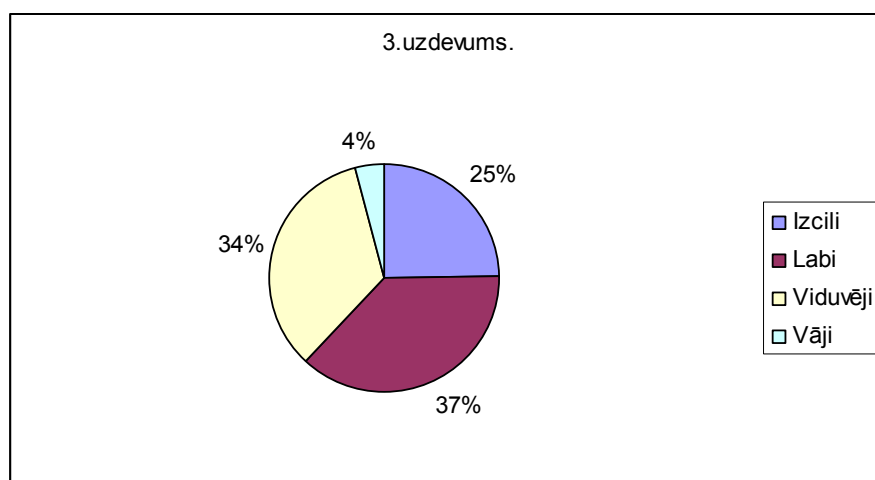
12.diagramma

3.uzdevuma mērķis – noskaidrot skolēna **prasmī vienkāršu teksta uzdevumu risināšanā** (cik kopā?) un loģiskās spriešanas prasmes, sadalot 6 zemenes vienādi 3 ežiem. Tā kā papildjautājums prasa zināmu loģiskās domāšanas attīstības pakāpi, par šīs darbības veikšanu iespējami 2 papildpunkti. Tos saņēma 25% skolēnu, 37% skolēnu darbības izpildīja pareizi, neatbildot uz papildjautājumu, 34% ir pieļāvuši kļūdu 2.darbībā, bet 4% skolēnu nav veikuši pareizi nevienu darbību.

Skolēni prot risināt vienkāršus teksta uzdevumus; prot dalīt priekšmetus daļās; ir attīstīta prasme loģiski spriest un dot atbilstošus slēdzienus. Prot izdarīt vienkāršus secinājumus.

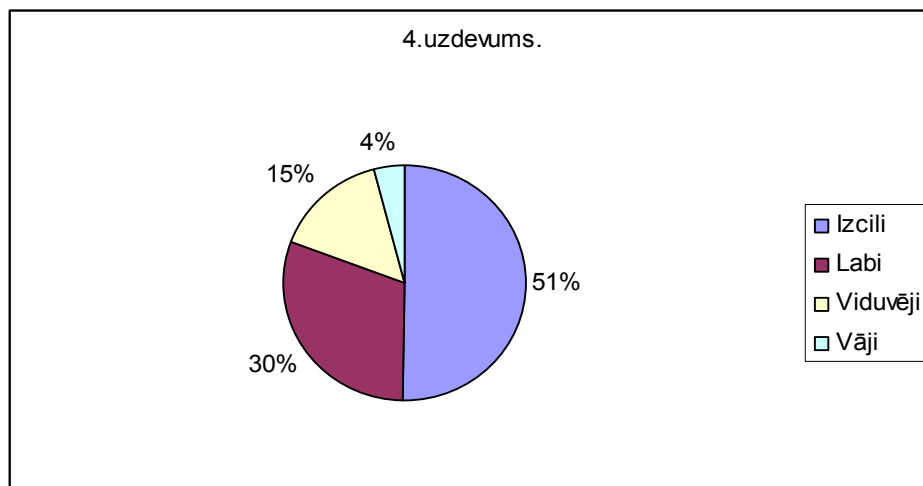
13.diagramma

4.uzdevuma mērķis – 1)noskaidrot skolēna **prasmī saskaitīt un atņemt 10 apjomā**; 2) noskaidrot skolēna **prasmī noteikt krāsas**. 51% jeb 523 skolēniem šis uzdevums neradīja grūtības, 1 kļūda – 30% jeb 276 skolēniem, 2-3 kļūdas 15% jeb 159 bērniem, 4% skolēnu uzdevumu nespēja veikt.

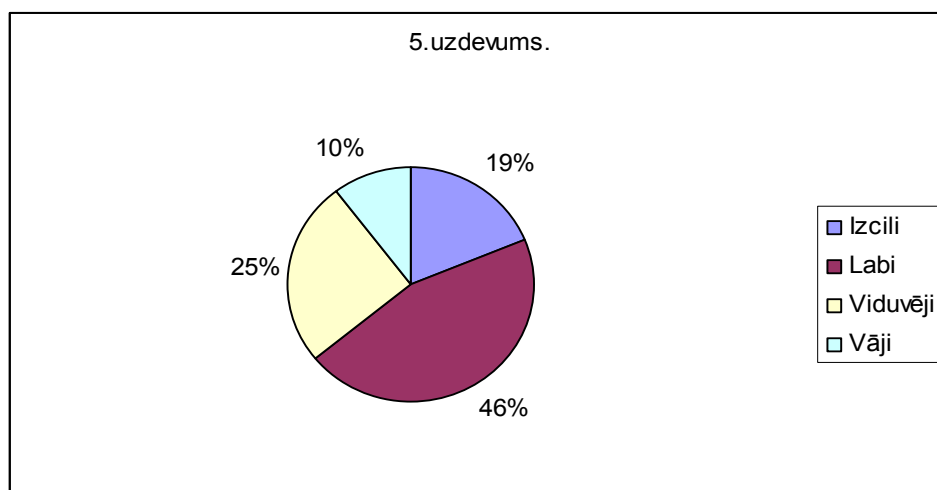
Skolēni prot saskaitīt un atņemt 10 apjomā. Ir zināšanas par pamatkrāsām; prot pielietot arī citas krāsas.

14.diagramma

5.uzdevuma mērķis – noteikt skolēna **prasmī atpazīt ģeometriskās figūras**. Šis uzdevums sagādāja skolēniem vislielākās grūtības. Saskatīt zīmējumā ģeometriskās formas un tās saskaitīt vislielākās grūtības sagādāja 10% skolēnu. Iespējams, uzdevuma rezultātus ietekmēja koncentrēšanās spēju samazināšanās darba beigās. Izcili un labi darbu veikuši 65% skolēnu.

15. diagramma

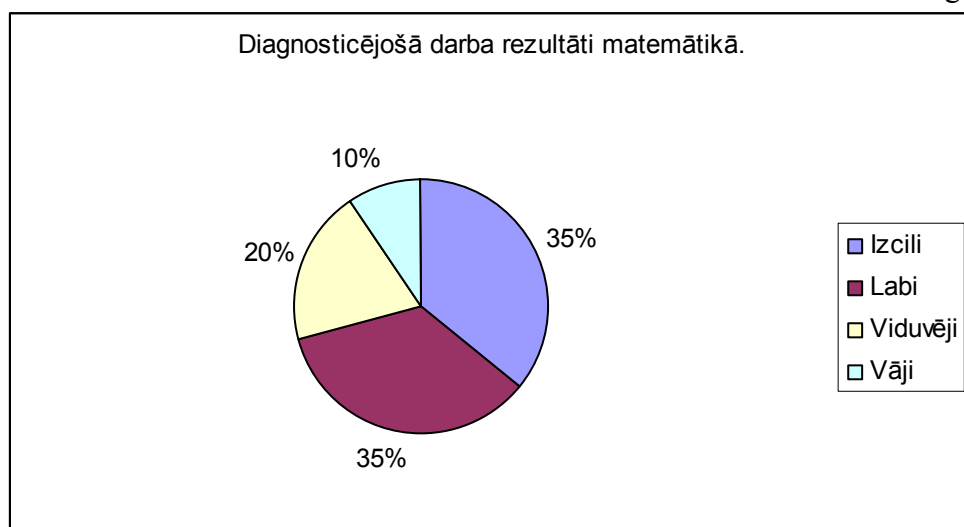

Rezultātu interpretācija

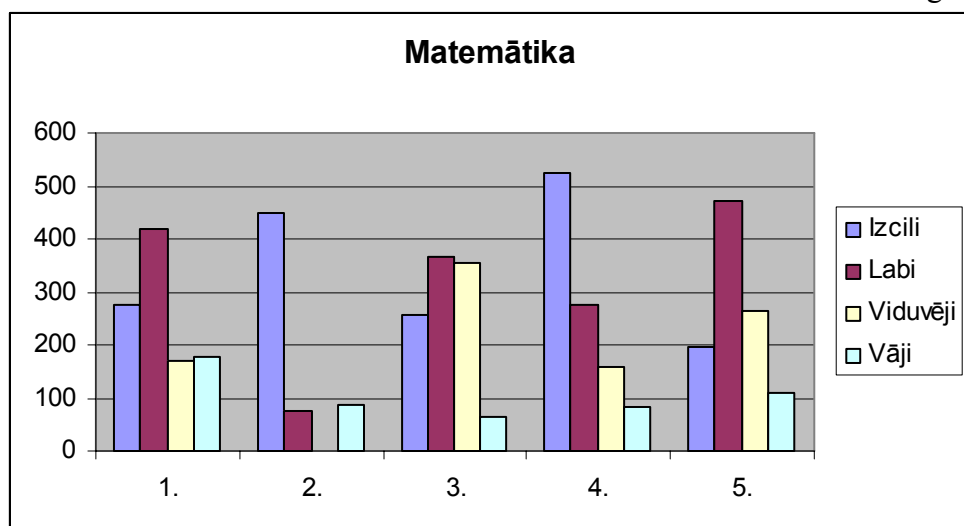
Matemātikā skolēnu mācību sasniegumi ir ļoti atšķirīgi, tomēr kopumā diagnosticējošais darbs matemātikā apliecina skolēnu labu sagatavotību šajā jomā.

- 35 % skolēnu darbu veikuši izcili.
- 35 % skolēnu veikuši visus uzdevumus labi.
- 20% skolēnu darbu veikuši viduvēji, 10% darbu veikuši vāji.
- Vislabākie rezultāti sasniegti uzdevumā, kurā parādās skolēna prasme veidot skaitļu virkni augošā secībā.
- Skolēni prot risināt vienkāršus teksta uzdevumus un izdarīt vienkāršus secinājumus.
- Skolēniem labāk padodas vienkāršu darbību (saskaitīšana, atņemšana 10 apjomā) veikšana nekā uzdevumi, kuros nepieciešama loģiskā domāšana un augstāka abstrakcijas pakāpe.
- Darbu patstāvīgi nespēj veikt skolēni, kuri nav apguvuši elementāru lasītprasmi.

16.diagramma

17.diagramma

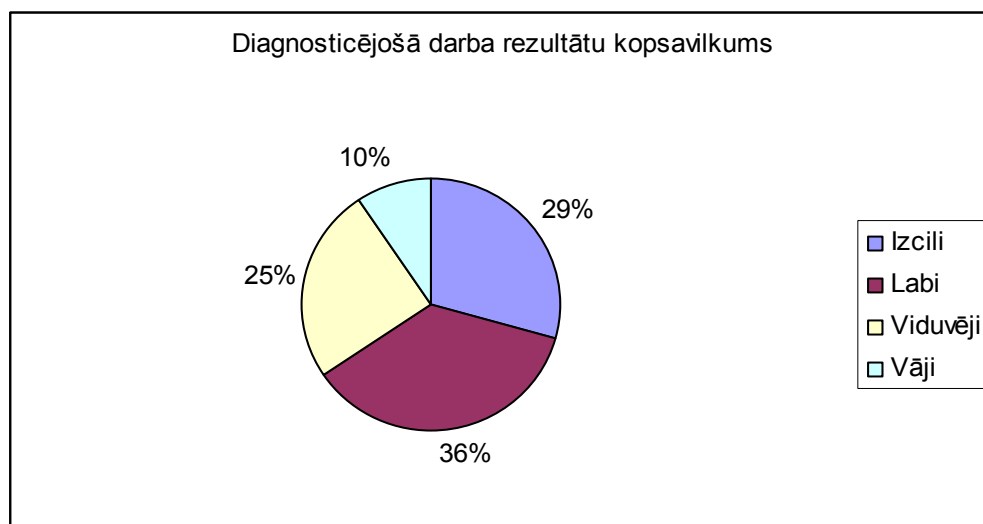
Kopumā diagnosticējošais darbs apliecina labu skolēnu sagatavotību pamatizglītības satura apguvei, kaut arī novērojamas lielas individuālās atšķirības un būtiskas atšķirības starp klasēm. Ir klases, kurās 2/3 skolēnu darbu veikuši izcili, un ir tādas, kurās tikai 1-2 skolēni veikuši darbu augstākajā līmenī. Tas rosina domāt par atšķirīgu bērnu sagatavošanu pirmsskolas izglītības iestādēs un atšķirīgu skolotāja pieeju palīdzības sniegšanā skolēniem.

Labāk skolēniem attīstītas matemātiskās prasmes. Tas izskaidrojams ar jaunākā skolas vecuma skolēnu uztveres īpatnībām. Priekšmetiskā uztvere skolēniem labāk attīstīta jau pirmsskolas

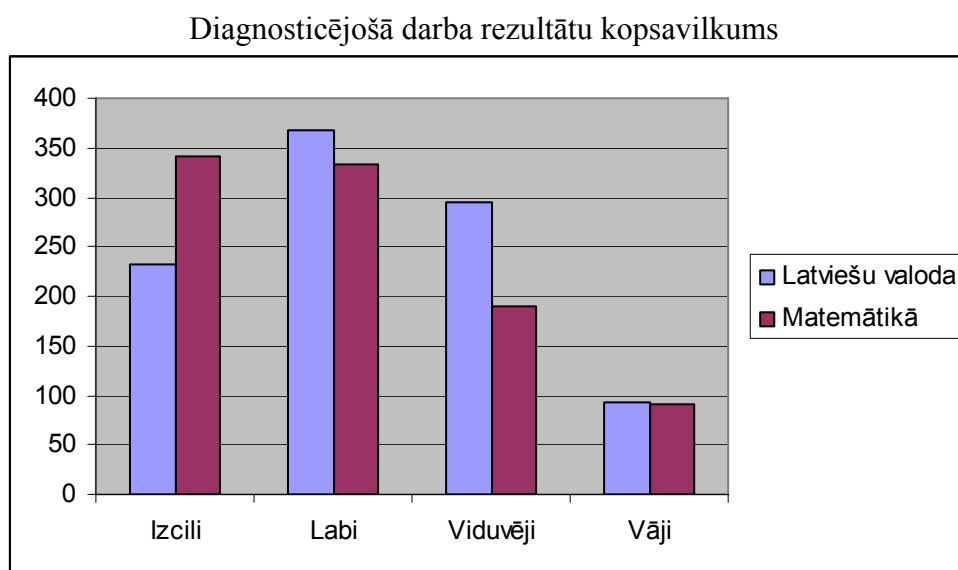
vecumā, jo praktiski darbojoties, bērni ir iepazinušies ar skaitļiem un tiem atbilstošiem cipariem, ģeometriskām figūrām, saskārušies ar jēdzieniem sadzīvē.

Valodas jomā, kaut arī 61% skolēnu darbu veikuši izcili un labi, tomēr 9% skolēnu nav apguvuši elementāru lasītprasmi un rakstītprasmi. Tas ir ļoti satraucošs rādītājs, jo šie skolēni patstāvīgi nevar veikt uzdevumus ne vien valodā, bet arī citos mācību priekšmetos. Šiem skolēniem skolotāji ir snieguši palīdzību uzdevumu izpildē.

18.diagramma

19.diagramma

Anketa vecākiem

Mērķis – noskaidrot vecāku viedokli par bērnu pamatprasmju (valodā, matemātikā, sociālo, pašpalpošanās) apguvi; ar kritēriju palīdzību vērst vecāku uzmanību uz pamatprasmēm, kuras skolēniem nepieciešamas mācību procesā (pielikums Nr.2).

Pamatprasmju apguves kritēriji veidoti, pamatojoties uz IZM Vispārējās izglītības departamenta un pirmsskolas izglītības darba grupas izstrādāto dokumentu „Pamatprasmes pirmsskolēnam, uzsākot pamatizglītības apguvi” (2005.)

Tika apkopotas 800 vecāku anketas.

1. Uz jautājumu **Vai bērnam patīk iet skolā?** 97% vecāku atbild apstiprinoši.

2. Uz jautājumu **Kas bērnam patīk skolā?** vecāku atbildēs dominē:

- kontaktēties ar draugiem
- starpbrīži
- pusdienas
- pulciņi
- skolotāja
- mācīties
- citi varianti.

Atbilžu varianti un secība liecina par skolēnu **zemo motivācijas līmeni mācībām.**

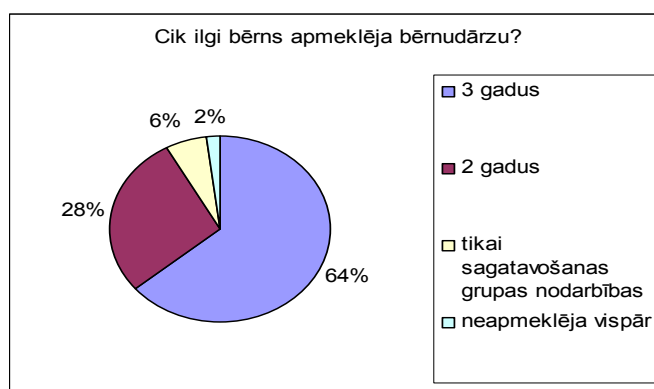
3. Uz jautājumu **Kas bērnam nepatīk skolā?** galvenokārt ir šādas atbildes:

- troksnis
- kaušanās
- ģērbšanās sportam
- apsūkšanās.

Mācību darbības aspekti šajā uzskaitījumā neparādās.

4. Uz jautājumu **Vai bērnam ir bijuši nopietni veselības traucējumi?** apmēram 10% vecāku nosauc dažādus traucējumus, piemēram, bronhīts, bronhiālā astma, alerģija, somatiskās saslimšanas, valodas un stājas attīstības traucējumi, kas var būt par cēloni neveiksmēm mācībās.

5. Uz jautājumu **cik ilgi bērns apmeklēja bērnudārzu,** atbilžu varianti ir:

20. diagramma.

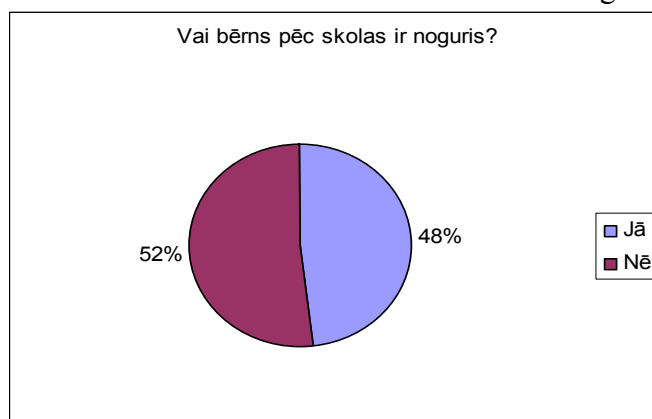
6. Uz jautājumu **Vai uzskatāt, ka bērns ir pietiekoši sagatavots skolai?** 87% vecāku uzskata, ka bērns ir sagatavots skolai, 13% - nē.

21. diagramma

7. Uz jautājumu, vai bērns ir stipri noguris pēc skolas, apstiprinoši atbild 48% vecāku.

22. diagramma

8. Gandrīz visi vecāki uzskata, ka bērnam ir nepieciešama viņu palīdzība mājas darbu sagatavošanā.

9. Vecāki palīdz bērnam, kopā gatavojot mājas darbus, iedrošinot, uzmundrinot, lasot priekšā.

9% vecāku nav atbildējuši uz šo jautājumu.

10. Mājas darbu izpildei lielākā daļa bērnu (75%) velta apmēram vienu stundu.

11. Pamatprasmju apguve:

Vecākiem jāievēl X pie viņuprāt pareizākā apgalvojuma par viņu bērnu.

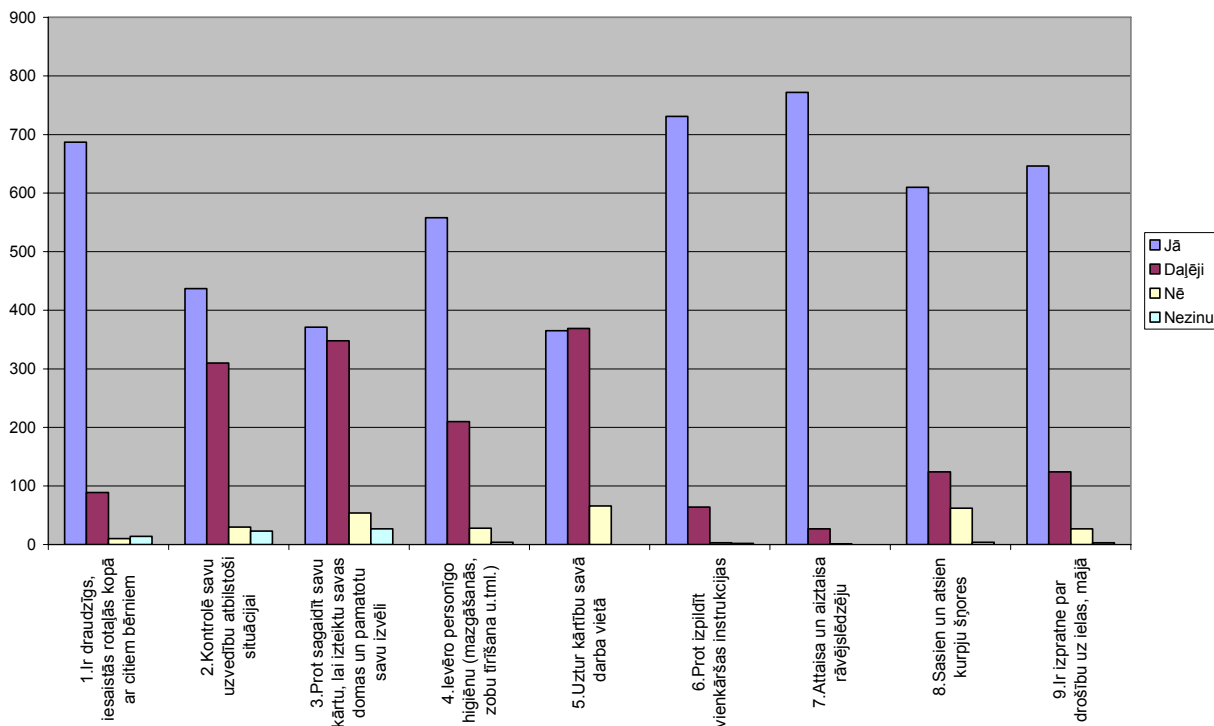
Rezultāti (800 vecāku)

1. tabula

Vai Jūsu bērns:	Jā	Daļēji	Nē	Nezinu
I Sociālās un pašapkalpošanās prasmes				
1. Ir draudzīgs, iesaistās rotaļās kopā ar citiem bērniem	687	89	10	14
2. Kontrolē savu uzvedību atbilstoši situācijai	437	310	30	23
3. Prot sagaidīt savu kārtu, lai izteiktu savas domas un	371	348	54	27

pamatotu savu izvēli				
4.Ievēro personīgo higiēnu (mazgāšanās, zobu tīrīšana u.tml.)	558	210	28	4
5.Uztur kārtību savā darba vietā	330	369	51	-
6.Prot izpildīt vienkāršas instrukcijas	731	64	3	2
7.Attaisa un aiztaisa rāvējslēdzēju	772	27	1	-
8.Sasien un atsien kurpju šņores	610	124	62	4
9.Ir izpratne par drošību uz ielas, mājā	633	104	10	3

23. diagramma
Sociālās un pašapkalpošanās prasmes

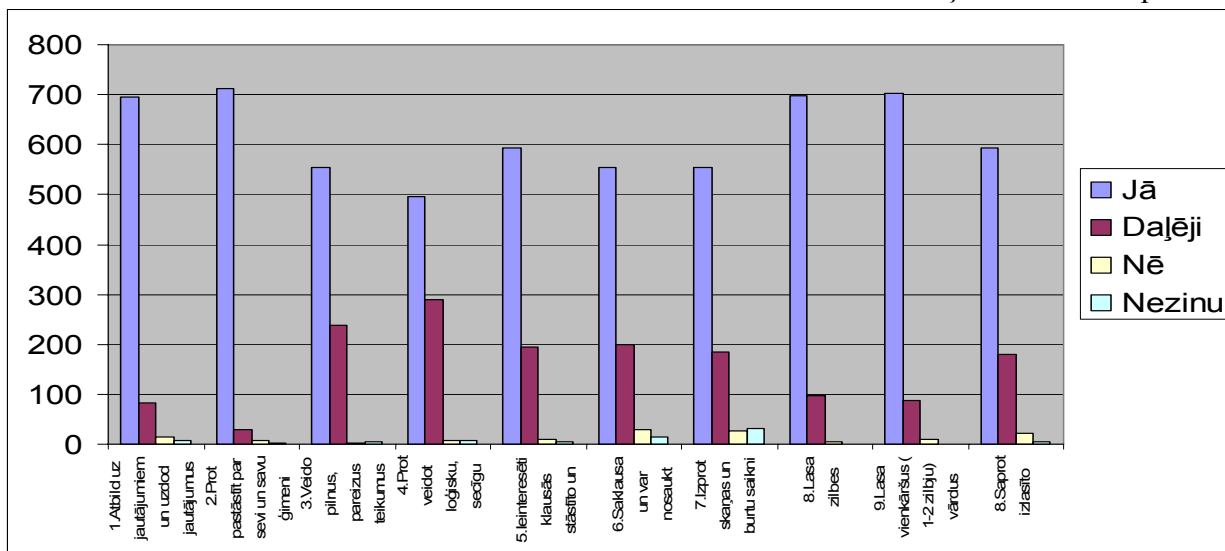

24. diagramma

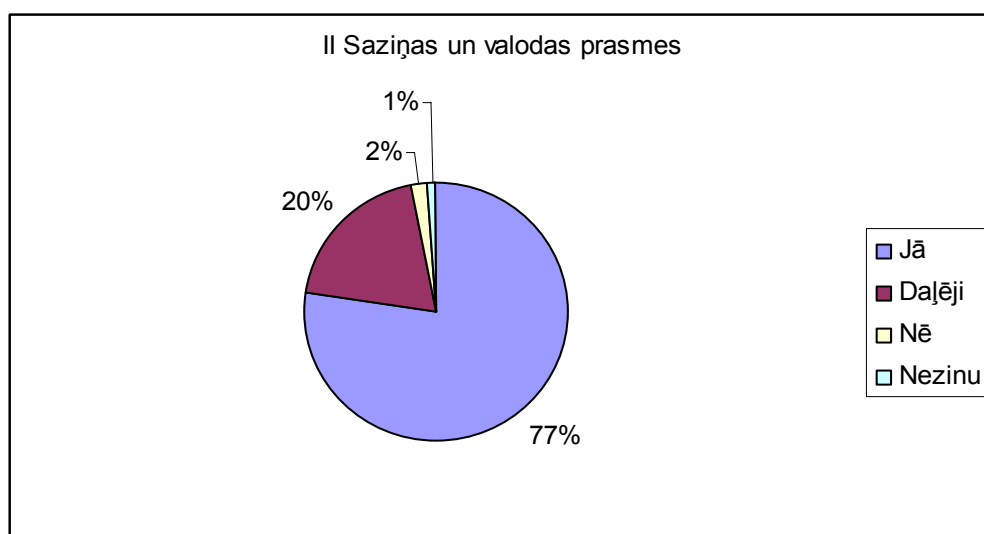

II Saziņas un valodas prasmes

1.Atbild uz jautājumiem un uzdod jautājumus arī pats	696	82	15	7
2.Prot pastāstīt par sevi un savu ģimeni	712	28	7	3
3.Veido pilnus, pareizus teikumus	554	239	3	4
4.Prot veidot loģisku, secīgu stāstījumu	495	290	7	8
5.Ieinteresēti klausās stāstīto un lasīto, iesaistās sarunās par dzirdēto	593	194	9	4
6.Saklausa un var nosaukt skaņu vārda sākumā, vidū, beigās	555	200	30	15
7.Izprot skaņas un burtu saikni	555	186	27	32
8.Lasa zilbes	698	97	5	-
9.Lasa vienkāršus (1-2 zilbju) vārdus	703	88	9	-
10.Saprot izlasīto	593	179	23	5

25.diagramma
Saziņas un valodas prasmes

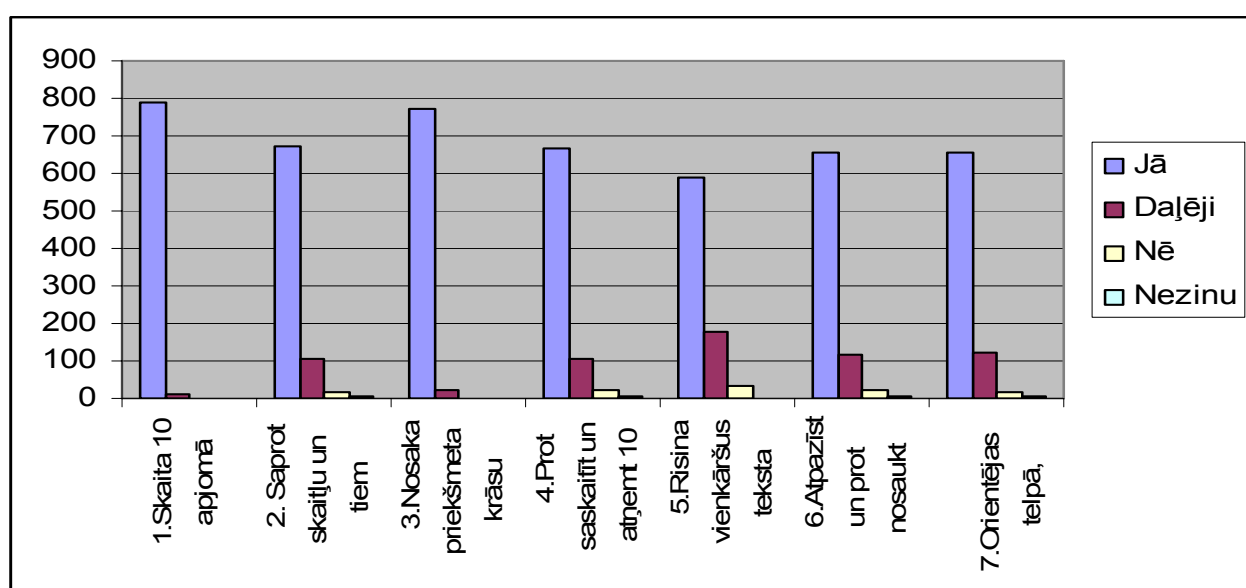
26.diagramma

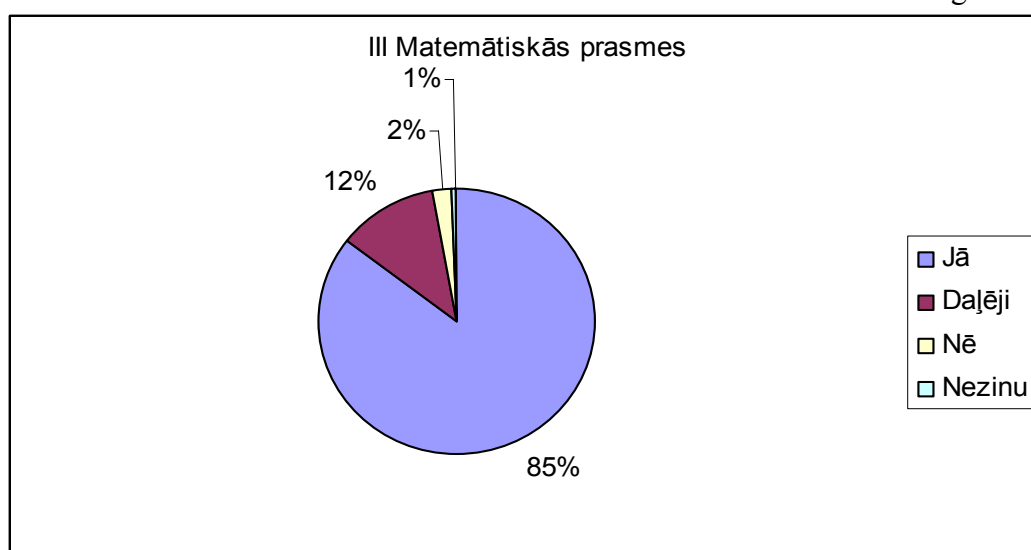
3.tabula

III Matemātiskās prasmes

1.Skaita 10 apjomā	788	10	2	-
2. Saprot skaitļu un tiem atbilstošo ciparu saistību	674	107	14	5
3.Nosaka priekšmeta krāsu	775	25	-	-
4.Prot saskaitīt un atņemt 10 apjomā	667	105	22	6
5.Risina vienkāršus teksta uzdevumus	590	177	31	2
6.Atpazīst un prot nosaukt ģeometriskas figūras	657	116	23	4
7.Orientējas telpā, apkārtņē un burtnīcas lapā	655	122	16	7

27.diagramma
Matemātiskās prasmes

28.diagramma

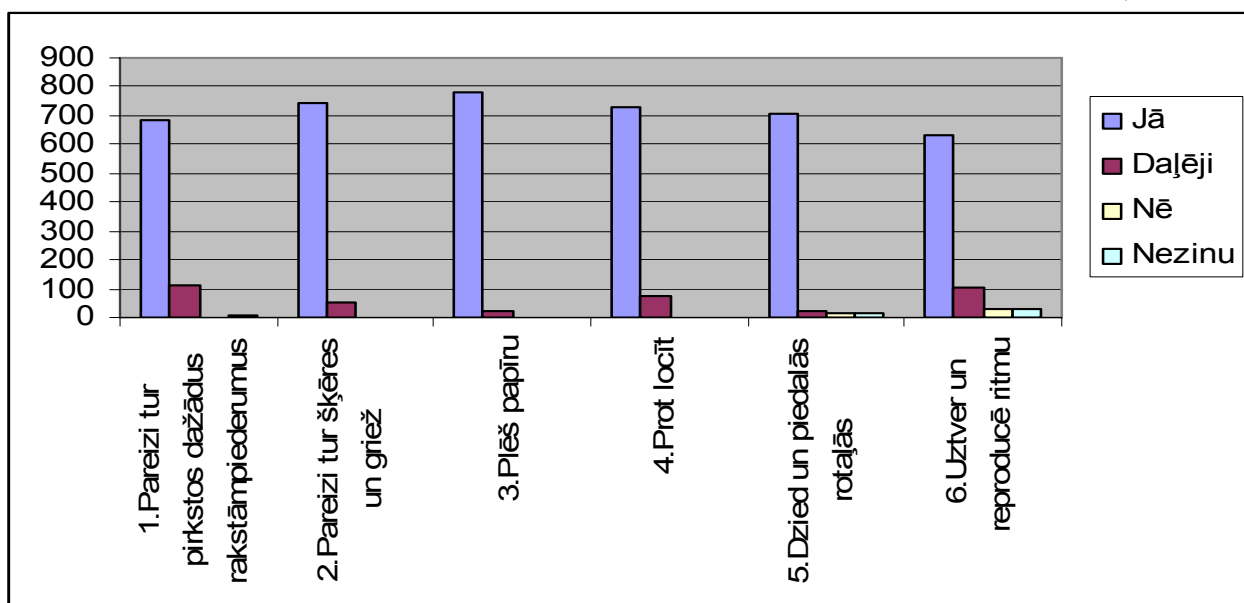

IV Motorika, mūzika

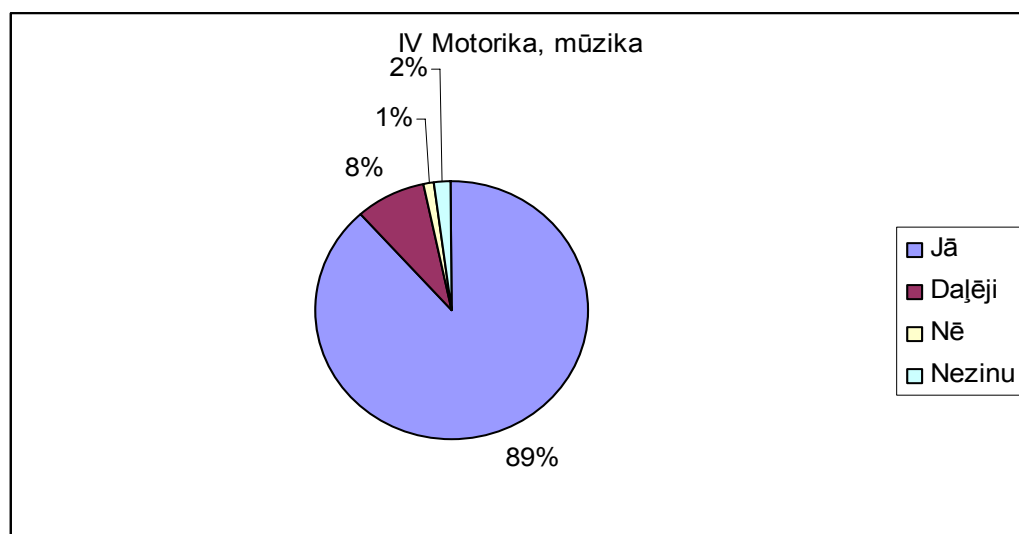
4.tabula

1.Pareizi tur pirkstos dažādus rakstāmpiederumus	681	113	2	4
2.Pareizi tur šķēres un griež	745	53	2	-
3.Plēš papīru	781	19	-	-
4.Prot locīt	727	73	-	-
5.Dzied un piedalās rotaļās	706	26	13	15
6.Uztver un reproducē ritmu	635	106	28	31

29.diagramma
Motorika, mūzika

30.diagramma

Rezultātu analīze

Raksturojot savas, pirmklasnieku vecāku, izjūtas, gandrīz visi respondenti atzīst, ka ir satraukti, jūt nelielu stresu, iejūtas jaunā lomā, apgūst jaunu pieredzi, ir satraukti par bērnu drošību skolā un uz ielas. Vecākiem jāpārkrāto savs dienas ritms, viņi gribētu zināt skaidrākas prasības, kādas būs skolā.

Analizējot vecāku viedokļus par to, kas skolēnam patīk un nepatīk skolā, atbilžu varianti un secība liecina par skolēnu zemo motivācijas līmeni mācībām, jo tiek uzskaitītas ar mācību darbību nesaistītas lietas.

Kaut arī 64% bērnu apmeklējuši bērnudārzu 3 un vairāk gadus, 28% - 2 gadus, tikai 87% vecāku uzskata, ka bērns ir pietiekoši sagatavots skolai; 13% atbild noliedzoši.

Gandrīz visi vecāki uzskata, ka bērnam ir nepieciešama viņu palīdzība mājas darbu sagatavošanā. Vecāku palīdzība bērnam galvenokārt izpaužas, kopā gatavojot mājas darbus, iedrošinot, uzmundrinot, lasot priekšā.

Kā uzskatāmi redzams diagrammās, vecāki uzskata, ka bērni ir apguvuši pamatprasmes, kas nepieciešamas, lai uzsāktu pamatizglītības apguvi.

Vecāku ieteikumi, kā padarīt vieglāku bērna pāreju no pirmsskolas izglītības iestādes uz skolu:

- atjaunot 6-gadīgo nodarbības skolā, lai bērns pierastu pie jaunās skolotājas,
- noteikt stingrākas prasības bērnudārzā;
- sagatavošanas posmā iemācīt bērnus lasīt,
- samazināt bērnu skaitu sagatavošanas grupās, lai pievērstu lielāku uzmanību katram bērnam,
- bērnudārzā pēdējā gadā jārada līdzīgi apstākļi kā skolā (vide un metodika). Šajā jautājumā gan viedokļi dalās, jo izskan arī lūgums priekšlaicīgi nepadarīt bērnu par skolēnu, tādējādi atņemot viņam tik svarīgos bērnības gadus. Tādējādi vecāku viedokļi apliecina, ka vairākums ir orientēti uz akadēmisko zināšanu apguvi, izmantojot pedagoga vadību un noteiktu pieeju audzināšanā un mācīšanās, kas ir virzīts uz noteiktu zināšanu, prasmju un iemaņu apguvi (didaktiskā pieeja). Mazāk ir uz bērna attīstību orientētu viedokļu, kas saistīti ar domāšanas un jaunrades attīstību. Izskan viedoklis, ka bērni, kuri jau 2 gadus gājuši sagatavošanas grupās, skolā jūtas kā 3.klasē un viņiem jau ir zudusi interese par mācībām. Tāpēc izskan arī lūgums neatņemt bērnam bērnību, izvirzot lielākas prasības pirmsskolai.

Anketa 1.klašu skolotājiem

Mērķis: noskaidrot skolotāju viedokli par 1.klases skolēnu sagatavotību pamatizglītības satura apguvei un galvenās problēmas darbā ar pirmklasniekiem (pielikums Nr.3)

Pamatprasmju apguves kritēriji veidoti, pamatojoties uz IZM Vispārējās izglītības departamenta un pirmsskolas izglītības darba grupas izstrādāto dokumentu „Pamatprasmes pirmsskolēnam, uzsākot pamatizglītības apguvi” (2005.)

Apkopotas 55 skolotāju anketas par 1040 skolēniem.

1. Šābrīža situāciju klasē skolotāji raksturo šādi:

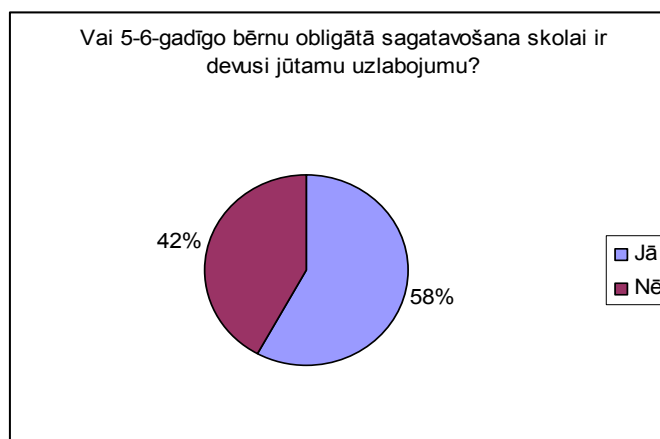
Skolēni

- nespēj kontrolēt un vadīt paši sevi, savu uzvedību, ievērot noteikumus
- neprot klausīties, uztvert to, ko sniedz pieaugušais
- neprot pārvarēt grūtības
- negrib pabeigt darbu
- neprot veidot attiecības ar pieaugušajiem un vienaudžiem
- sīkā muskulatūra nav pietiekami attīstīta
- nepietiekams vecāku atbalsts un atbildība

2.Uz jautājumu **Vai 5-6-gadīgo bērnu obligātā sagatavošana skolai ir devusi jūtamu uzlabojumu?** skolotāji atbild:

Jā - 58% nē – 42%

31.diagramma

3. Vai bērni ir fiziski, sociāli, emocionāli gatavi skolai?

32. diagramma

33. diagramma

34. diagramma.

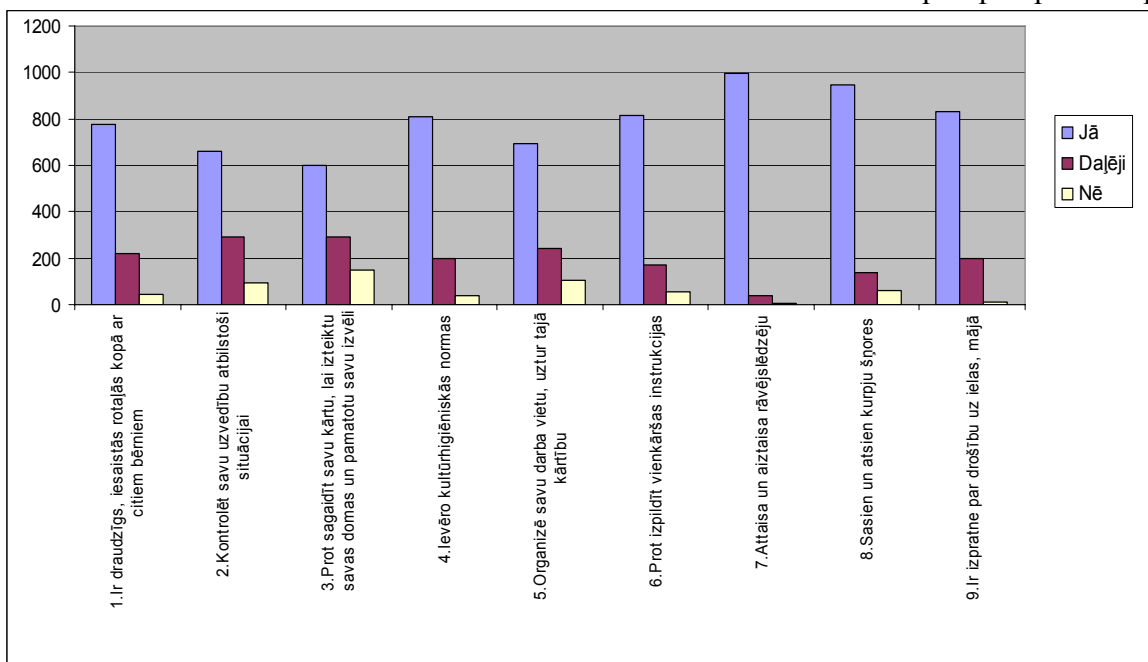

4. Lūdzam Jūs ierakstīt klases skolēnu aptuvenu skaitu zemāk minētajās ailītēs atbilstoši kritērija apguves līmenim:

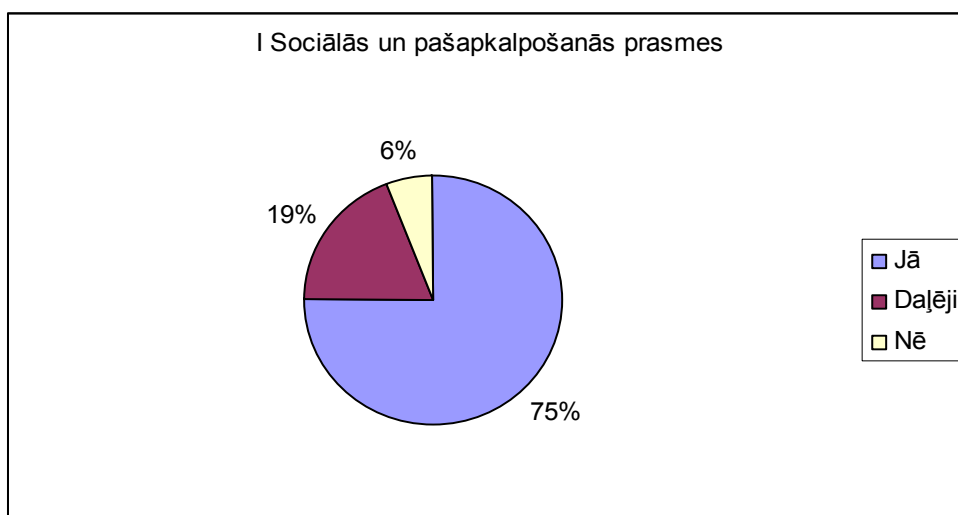
5.tabula

I Sociālās un pašapkalpošanās prasmes	Jā	Daļēji	Nē
1.Ir draudzīgs, iesaistās rotaļās kopā ar citiem bērniem	776	218	46
2.Kontrolē savu uzvedību atbilstoši situācijai	658	289	93
3.Prot sagaidīt savu kārtu, lai izteiktu savas domas un pamatotu savu izvēli	598	292	150
4.Ievēro kultūrhigiēniskās normas	806	197	37
5.Organizē savu darba vietu, uztur tajā kārtību	694	283	103
6.Prot izpildīt vienkāršas instrukcijas	814	172	54
7.Attaisa un aiztaisa rāvējslēdzēju	995	40	5
8.Sasien un atsien kurpju šņores	945	136	59
9.Ir izpratne par drošību uz ielas, mājā	831	197	12

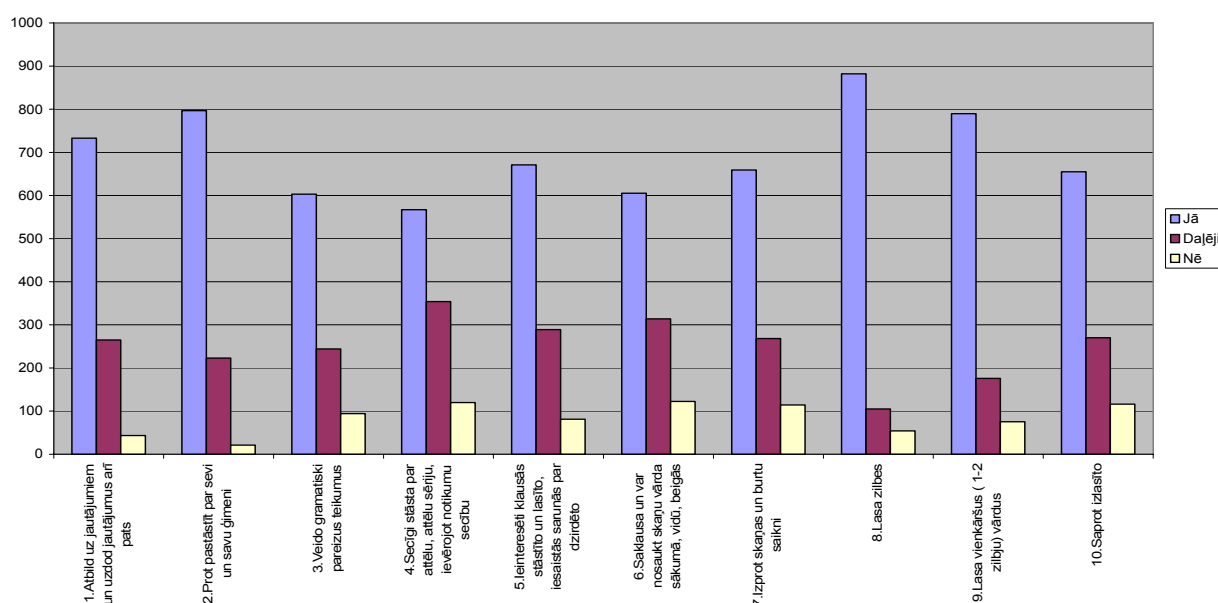
35.diagramma
Sociālās un pašapkalpošanās prasmes

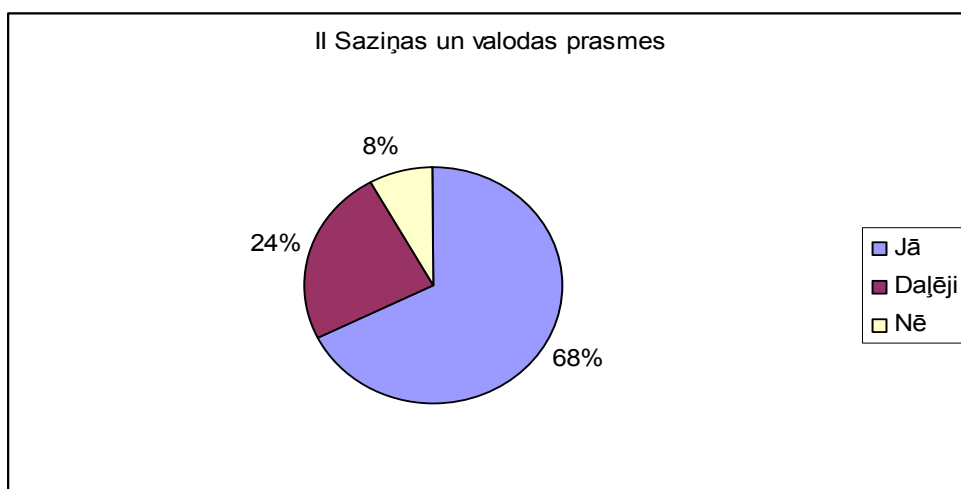
36.diagramma

II Saziņas un valodas prasmes			
1.Atbild uz jautājumiem un uzdod jautājumus arī pats	732	265	43
2.Prot pastāstīt par sevi un savu ģimeni	796	223	21
3.Veido gramatiski pareizus teikumus	602	244	94
4.Secīgi stāsta par attēlu, attēlu sēriju, ievērojot notikumu secību	566	354	120
5.Ieinteresēti klausās stāstīto un lasīto, iesaistās sarunās par dzirdēto	670	289	81
6.Saklausa un var nosaukt skaņu vārda sākumā, vidū, beigās	604	314	122
7.Izprot skaņas un burtu saikni	658	268	114
8.Lasa zilbes	881	105	54
9.Lasa vienkāršus (1-2 zilbju) vārdus	789	176	75
10.Saprot izlasīto	655	270	116

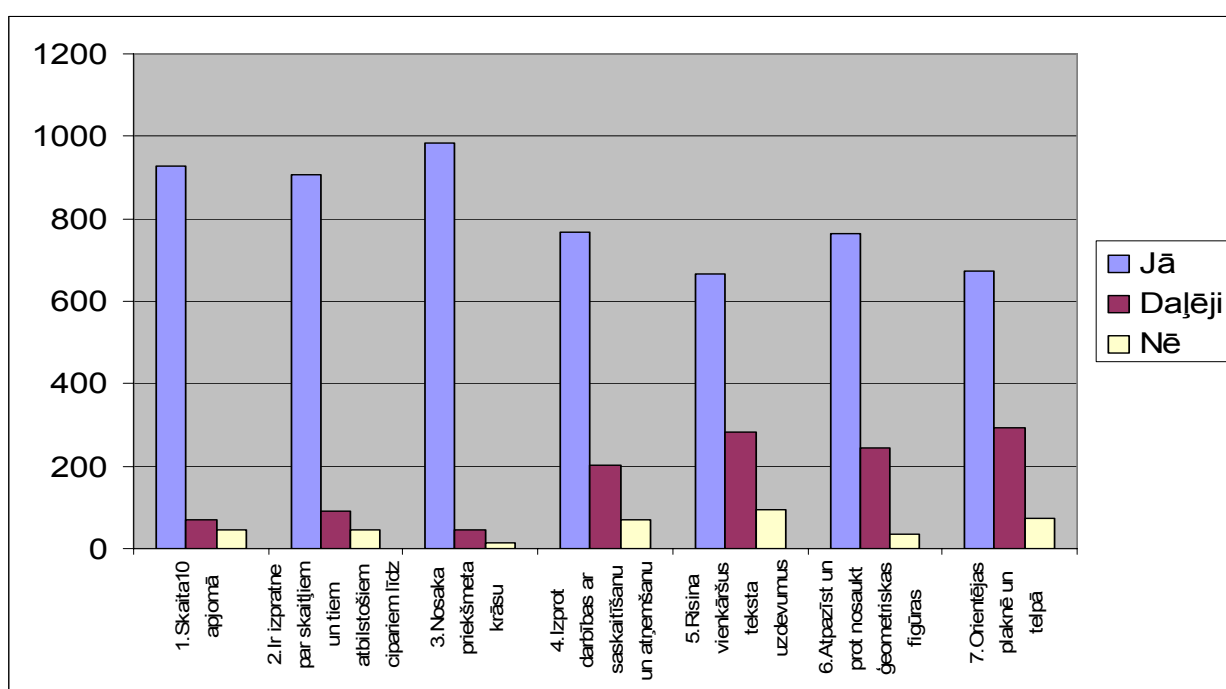
37.diagramma
Saziņas un valodas prasmes

38.diagramma

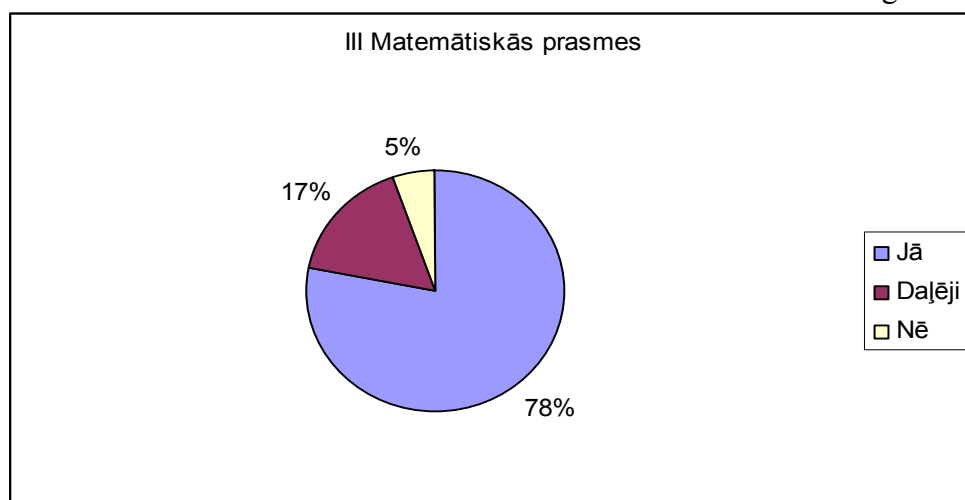

7.tabula

III Matemātiskās prasmes			
1.Skaita10 apjomā	926	69	45
2.Ir izpratne par skaitļiem un tiem atbilstošiem cipariem līdz 10	905	91	44
3.Nosaka priekšmeta krāsu	982	44	14
4.Izprot darbības ar saskaitīšanu un atņemšanu	766	204	70
5.Risina vienkāršus teksta uzdevumus	664	281	95
6.Atpazīst un prot nosaukt ģeometriskas figūras	762	244	34
7.Orientējas plaknē un telpā	674	292	74

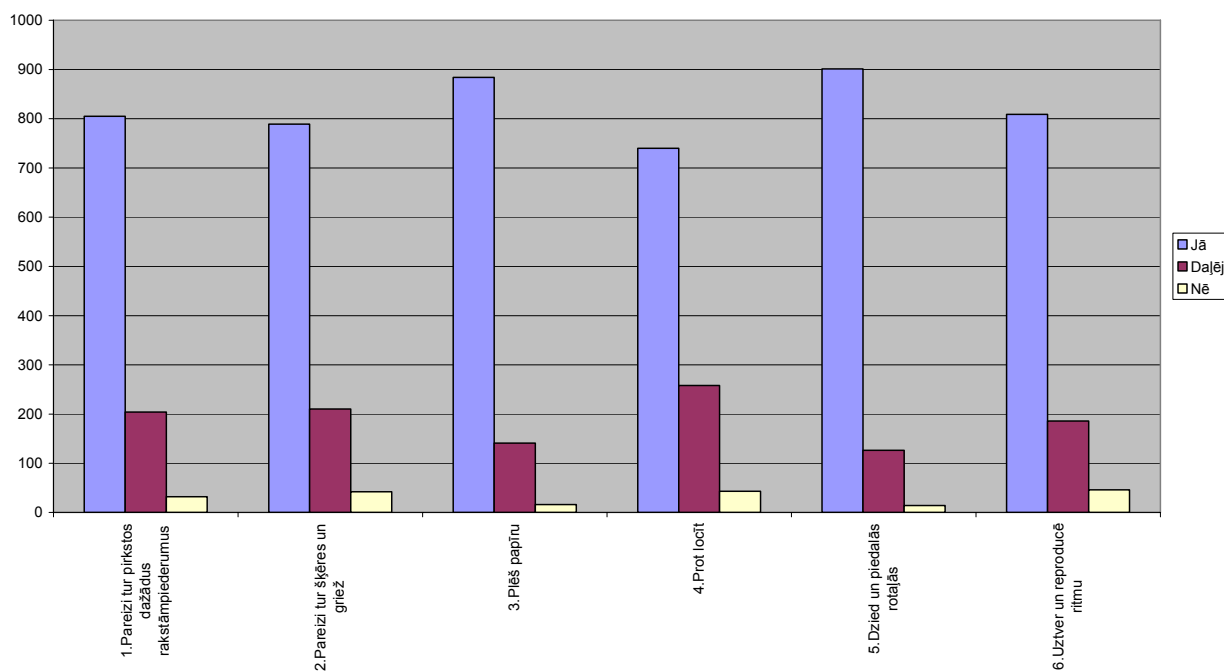
39.diagramma
Matemātiskās prasmes

40.diagramma

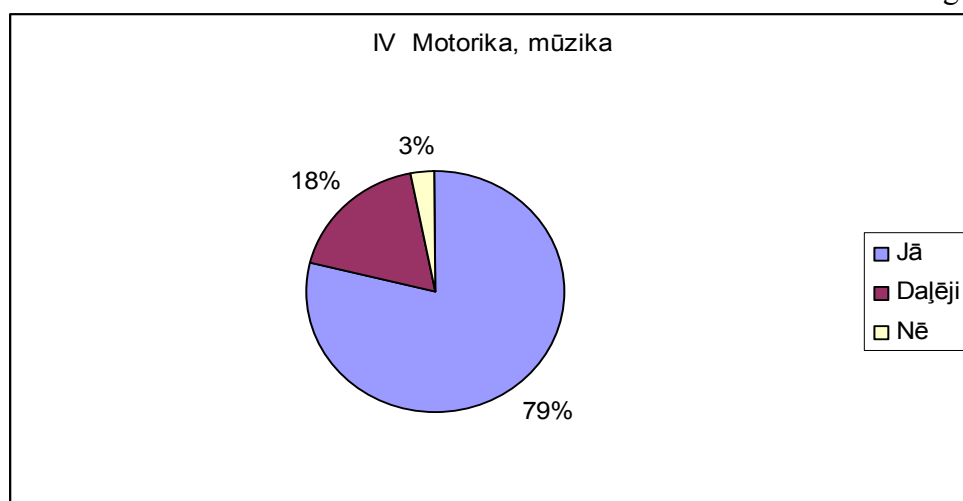

8.tabula

IV Motorika, mūzika			
1.Pareizi tur pirkstos dažādus rakstāmpiederumus	805	204	32
2.Pareizi tur šķēres un griež	789	210	42
3.Plēš papīru	884	141	16
4.Prot locīt	740	258	43
5.Dzied un piedalās rotaļās	901	126	14
6.Uztver un reproducē ritmu	809	186	46

41.diagramma
Motorika, mūzika

42.diagramma

Rezultātu analīze

Skolotāju aptauja parāda, ka skolēnu sociālā un emocionālā sagatavotība skolai nav pietiekama, jo skolēni

- nespēj kontrolēt un vadīt paši sevi, savu uzvedību, ievērot noteikumus
- neprot klausīties, uztvert to, ko sniedz pieaugušais
- neprot pārvarēt grūtības
- negrib pabeigt darbu
- neprot veidot attiecības ar pieaugušajiem un vienaudžiem.

Papildu grūtības sagādā arī nepietiekami attīstītā sīkā muskulatūra.

Pēc 58% skolotāju domām, 5-6-gadīgo bērnu obligātā sagatavošana skolai ir devusi jūtamu uzlabojumu, 42% atbild noliedzoši.

Skolotāju uzskata, ka vairums skolēnu pamatprasmes ir apguvuši. Tomēr daļai skolēnu labāk attīstīta varētu būt fonemātiskā dzirde, plašāks vārdu krājums un pilnīgāka prasme veidot loģisku, secīgu stāstījumu.

Rezultāti nav absolūti precīzi, jo skolotāji kritēriju ailēs skolēnu skaitu ierakstīja pēc ikdienā veiktajiem novērojumiem.

Skolotāji mācību procesā visbiežāk lieto šādus mācību līdzekļus:

- G.Andersone, D.Ērgle, M.Filatova, V.Golubova, I.Ikale. Mazā Zīle. Latviešu valoda 1.klasei.- Zvaigzne ABC, -2006.
- G.Andersone, D.Ērgle, M.Filatova, V.Golubova, I.Ikale. Mazā Zīle. Latviešu valodas burtnīca 1.klasei (1..2.).- Zvaigzne ABC, -2006.
- G.Andersone, D.Ērgle, M.Filatova, V.Golubova, I.Ikale. Mazā Zīle. Latviešu valoda 1.klasei.- Didaktiskais materiāls. Zvaigzne ABC, -2006.
- V.Golubova „Es jau protu -1”
- Ā.Ptičkina Ābecīte. Zīle. -Zvaigzne ABC, -2006.
- J.Mencis, V.Sūniņa, G.Muzikante. Matemātika 1.klasei.- Mācību grāmata. Zvaigzne ABC, -2007.
- J.Mencis, V.Sūniņa, G.Muzikante. Matemātika 1.klasei. Darba burtnīca (1.,2.). Zvaigzne ABC, -2007.

Skolotāji uzskata, ka mācību līdzekļi ir labi un piemēroti skolēniem, kuri ir apguvuši lasītprasmi. Skolēni nespēj uztvert uzdevumu nosacījumus sociālajās zinībās, ētikā, latviešu

valodā, jo vienā uzdevumā tie ir vairāki. Dabaszinībās teksti pārāk gari, saturs par sarežģītu. Darba burtnīcās pārāk daudz lasāmā teksta.

Tā kā liela daļa skolēnu nav apguvuši elementāro lasītprasmi, skolēni bez palīdzības patstāvīgi strādāt nevar.

Skolotāju ieteikums – skolai jā sākas ar ābeci. Kā ļoti labu skolotāju atzīst D.Urbanovičas un Z.Ivanas ābeci.

Skolotāju ieteikumi, kā mazināt plaisu starp pirmsskolas izglītības iestādes un skolas prasībām un kā veidot veiksmīgu pāreju starp abiem izglītības posmiem:

- izstrādāt vienotas un konkrētas prasības visām pirmsskolas izglītības iestādēm,
- paaugstināt prasības pirmsskolas beigu posmā un samazināt prasības, uzsākot mācības 1.klasē,
- saskaņot pirmsskolas izglītības un pamatizglītības sākumskolas posma izglītības programmas,
- atjaunot 6-gadīgo apmācību skolās,
- darba burtnīcas 1.klasē 1.pusgadā veidot bez lasāmā teksta, sevišķi sociālajās zinībās, ētikā, jo bērni nevar tik īsā laikā izlasīt, uztvert tekstu un izpildīt uzdevumu;
- samazināt mācību tempu mācību gada sākumā; nepieciešams ilgāks laiks atkārtšanai;
- bērnodārzā mācīt vairāk koncentrēties, piespieties izpildīt darbu līdz beigām;
- jau sagatavošanas grupas laikā vismaz reizi mēnesī 2-3 stundas apmeklēt skolu;
- iemācīt lasīt vismaz zilbes!
- 1.klasē samazināt mācību vielas apjomu, vairāk laika atvēlēt rokdarbiem, mūzikai, sportam;
- samazināt stundas ilgumu 1.klasē līdz 30 minūtēm;
- nelaist uz skolu nesagatavotus bērnus,
- vairāk darboties ar sīkās muskulatūras attīstīšanu;
- nodrošināt izziņu iesniegšanu skolai no PII par bērnu sagatavotību, norādot **patieso** bērna attīstības līmeni.
- samazināt skolēnu skaitu klasē.

Anketas rezultāti parāda, ka skolēni intelektuāli ir sagatavoti, bet psihiski un emocionāli nav gatavi pildīt skolēnu pienākumus.

Mācību priekšmetu standartu un mācību priekšmetu programmu paraugu analīze

Mācību priekšmetu mērķis norāda, kādu ieguldījumu konkrētais mācību priekšmets dod skolēna personības izaugsmei. Izglītības jomu un mācību priekšmetu saikne atklāj vispārīgās prasmes un spējas, kuru attīstība ir jāveicina konkrētā mācību priekšmetā, un vispārīgās prasmes un spējas, kuru attīstībai jāvelta uzmanība, bet kas nav konkrētā mācību priekšmeta uzdevums. Vispārīgās prasmes – spēja abstrahēties, analizēt, secināt, pieņemt lēmumus, salīdzināt, saskatīt analogijas – cieši saistītas ar komunikatīvajām prasmēm – uztvert, saprast un vērtēt tekstā pausto informāciju, izteikt sakarīgi savas domas, tās argumentēt, izkopt iztēli un atjautību, sadarboties, organizēt un patstāvīgi strādāt, iepazīt savas un citu tautu saskarsmes tradīcijas u.c., kas aprakstītas sociokultūras kompetencē un mācīšanās kompetencē, ir dažādu priekšmetu uzdevumi, un bieži vien to rezultāti nav sasniedzami, apgūstot vienu atsevišķu priekšmetu. Tie ir atkarīgi no skolotāja izvēlētajām mācību metodēm, mācību satura un pieejamiem mācību līdzekļiem.

Latviešu valodas programmā, tāpat kā standartā, mācību saturs un sasniedzamie rezultāti tiek atspoguļoti 4 kompetencēs – valodas, komunikatīvajā, sociokultūras un mācīšanās kompetencē. Kompetences raksturo zināšanas, prasmes, pieredze, vērtības un attieksmes, tāpēc kompetencēs ietvertais saturs ir plašs un daudzveidīgs. Latviešu valodai kā dzimtās valodas mācību priekšmetam ir uzdevums veidot speciālās lingvistiskās zināšanas un prasmes, kas ietver valodas, runas un rakstu prasmi, valodas sistēmas izpratni. Valodas zināšanas tiek izmantotas saziņas situācijās un liecina par cilvēka kultūru. Tajā pašā laikā latviešu valoda ir arī citu mācību priekšmetu apguves līdzeklis.

Latviešu valodai kā mācību priekšmetam 1.klasē ir tāda specifika, ka šajās stundās skolēni mācās klausīties, skaidri un loģiski izteikties, attīsta lasīt un rakstītprasmes. Lasītprasmes attīstīšana vispirms ir lasīšanas tehnikas apgūšana – māka lasīt patstāvīgi, pareizi un saprast lasīto. Tāpēc vēlams, lai, uzsākot mācības skolā, bērni ne vien pazītu burtus, bet viņiem jau būtu izveidojusies izpratne par skaņas un burta saikni, lai viņi prastu lasīt vismaz vienkāršus 1-2 zilbju vārdus. Rakstītprasme attīstās kā māka rakstīt burtus, vārdus, teikumus un tekstu. Skolēni mācās pirmos pareizrakstības soļus, gūst priekšstatu par valodas likumiem. Skolēni mācās izteikt vērtējumu par runāto un rakstīto, kā arī iegūt informāciju, saprot valodas lietošanas mērķus un iespējas, mācās mācīties – salīdzināt, sastatīt, vispārināt, secināt. Tāpēc nepieciešams, lai pirmsskolas posmā bērniem tiktu attīstīta fonemātiskā dzirde, viņi prastu klausīties, uztvert veselumā un veselo sadalīt daļās, kā arī sīkā muskulatūra.

Lai veiksmīgi apgūtu **matemātikas** programmas mērķi un uzdevumus, skolēnam būtu vēlams prast atšķirt priekšmetu būtiskās pazīmes: formu, krāsu, lielumu, skaitu (vairāk, mazāk, tikpat), novietojumu telpā, grupēt priekšmetus pēc kopīgas pazīmes, pazīt galvenās ģeometriskās figūras (kvadrātu, četrstūri, riņķi, līniju), izprast skaitļa un cipara saikni, pazīt ciparus, sākt tos rakstīt, izprast matemātisko darbību (saskaitīšana, atņemšana) jēgu, pazīt pulksteni. Vēlama elementāra izpratne par matemātiskajiem jēdzieniem. Vēlama prasme saskatīt matemātisko darbību modeļu saistību ar darbībām dabā un sadzīvē.

Dabaszinību mācību programmas saturs ir samērā sarežģīts, tāpēc šī priekšmeta apguves uzsākšanai skolēniem vajadzētu būt elementāram priekšstatam par dzīvo un nedzīvo dabu, savvaļas dzīvniekiem un mājdzīvniekiem, augiem, zināšanām par cilvēka ķermeni, higiēnu, priekšstatam par saudzīgu attieksmi pret dabu un drošību dabas vidē.

Lai skolēni veiksmīgāk izprastu sociālo zinību priekšmeta saturu, nepieciešama elementāra izpratne par pieklājības normām un pašapkalpošanās prasmēm (tās ne vien jāzin, bet arī jāievēro); komunikācijas, sevis un savas darba vietas organizēšanas prasmēm, nepieciešams apzināties savu piederību ģimenei, dzīves vietai, skolai, valstij.

Ētika rada pamatu, kas ļauj orientēties dažādu vērtību piedāvājumā un veikt to izvērtējumu, lai gūtu zināšanas un veidotu pozitīvu attieksmi pret ētiskām vērtībām. Pirmsskolas izglītības pakāpē attīstāmas tikumiskās domāšanas un rīcības prasmes, mācoties atbildīgi rīkoties ikdienas situācijās. Veicināmas saskarsmes un sadarbības prasmes, balstītas tikumiskajās vērtībās un morāles normās.

Sporta apguvei nepieciešamas zināšanas un izpratne par personīgo higiēnu sporta nodarbībās, uzvedības un drošības noteikumiem sporta stundās. Pamatizglītības posmā ir attīstāma lielā un mazā motorika, lai skolēns varētu iesaistīties fiziskās aktivitātēs. Veicināma vēlme aktīvi darboties.

Mājturības un tehnoloģiju priekšmeta satura apguvei skolēnam nepieciešama prasme uzturēt kārtībā savas mantas un darba vietu, rūpēties par sava apģērba un ķermeņa tīrību, prast plānot savu laiku, nepieciešams priekšstats par veselīgu un saturīgu laika pavadīšanu. Lai sekmīgi varētu darboties, nepieciešama attīstīta mazā motorika, prasme plēst un locīt papīru, pareizi turēt rokā šķēres un griezt, prasme pīt, tīt, vīt.

Mūzikas priekšmeta satura apguvei nepieciešamas sākotnējās klausīšanās prasmes un elementāra ritma izjūta. Vēlams, lai skolēns prastu kustēties mūzikas ritmā, atšķirtu mūzikas raksturu (skumja/ priecīga vai ātra/ lēna melodija) un atveidotu to kustībās, vēlētos dziedāt un dejot, prastu uztvert un reproducēt vienkāršu ritmu.

Pamatizglītības standartā **vizuālajā mākslā** norādīts, ka vizuālās mākslas obligāto mācību saturu veido trīs struktūrkomponenti: mākslas valoda, mākslas uztvere un radošā darbība, māksla kā kultūras sastāvdaļa. Mācību priekšmeta mērķis ir sekmēt skolēnu emocionālo un intelektuālo attīstību, pilnveidot un attīstīt viņu radošās spējas, interesi par mākslu un radīt priekšnoteikumus skolēnu mākslinieciskās un radošās darbības pieredzes daudzveidīgai izmantošanai.

Pamatizglītības vizuālās mākslas programmas paraugs atklāj, kā praktiski īstenojama visu šo struktūrkomponentu apguve.”Vizuālās mākslas stundās skolēns apgūst mākslas valodu, kurā var sazināties, *lasīt* mākslas darbu un izteikt savu viedokli. Mākslas valodas apguve ir priekšnoteikums, lai skolēni spētu sarunāties par mākslas darbu ne tikai sižeta, bet vizuālo vērtību līmenī.” (11). Tāpēc, uzsākot pamatizglītības apguvi, skolēnam būtu jābūt elementārai izpratnei par mākslas jēdzieniem un mākslas vērtībām.Vizuālās mākslas stundās skolēns apgūst prasmi saskatīt apkārtējā pasaulē vizuāli interesanto. „Mērķtiecīga vērošana un diskusijas par redzēto ir būtisks nosacījums skolēna mākslas uztveres un radošās darbības attīstīšanā. Uztveres attīstīšana palīdz skolēnam pilnīgot prasmi brīvi zīmēt no dabas, pēc atmiņas un iztēles, uztvert mākslas darbus, savukārt daudzveidīgi praktiski veicami uzdevumi, vingrinājumi un eksperimenti orientē skolēnu patstāvīgi veikt dažādus atklājumus, pilnīgot savas iemaņas un prasmes mākslas jomā.” (11.) Lai skolēns to spētu darīt, nepieciešamas sākotnējās prasmes zīmēt un veidot patstāvīgi, prasme pareizi turēt zīmuli, darboties ar dažādiem darba piederumiem, pazīt un nosaukt krāsas un vēlēties izteikt sevi mākslinieciskajā darbībā.

Mākslas apguves process nav iedomājams bez mākslas darbu oriģinālu un reprodukciju klātbūtnes – sarunām, diskusijām un mākslas darbu analīzes. Izstāžu apmeklējumi, mākslas darbu krātuvju un kultūras objektu iepazīšana skolēnam palīdz iegūt zināšanas par mākslas vērtībām un gūt ierosmi savai radošai darbībai. Vēlams, lai pirmsskolas posmā bērni būtu apmeklējuši muzejus, izstādes, būtu priekšstats par mākslas vērtībām, zinātu, kā pieklājas uzvesties muzejā, koncertā, teātra izrādēs.

Mācību priekšmetu standarti un programmas norāda 1.klases mācību procesa laikā apgūstamās prasmes un zināšanas. Jo labāk tās ir attīstītas pirmsskolas periodā, jo vieglāk bērnam iekļauties mācību programmu apgūvē 1.klasē. Lai palīdzētu skolēniem, kuru sākotnējās prasmes ir zemā līmenī, skolotājam nepieciešams prasmīgi diferencēt uzdevumus, lai varētu individualizēt mācību darbu.

Salīdzinot Pirmsskolas izglītības programmas un sākumskolas mācību priekšmetu programmu prasības, nevar konstatēt būtisku neatbilstību starp skolēnam izvirzītajām prasībām abos izglītības posmos, jo pirmsskolas izglītības programma ir ļoti elastīga un pieļauj plašu sasniegumu amplitūdu atbilstoši bērna spējām.

1.klases mācību programmu realizāciju apgrūtina lielais skolēnu skaits klasē un materiālās bāzes neatbilstība mūsdienīga mācību procesa nodrošināšanai, kā rezultātā netiek apmierinātas katra bērna izziņas intereses un vajadzības savas spējas izpaust aktīvā darbībā.

Kopsavilkums

Lai konstatētu 1.klases skolēnu gatavību pamatizglītības satura apguvei, tika izstrādāts diagnosticējošais darbs, ar kura palīdzību tika noskaidrotas skolēnu valodas un matemātiskās prasmes, kā arī apzināts vecāku un skolotāju viedoklis pētāmajā jautājumā.

Pētījumā piedalījās 37 Latvijas skolu skolēni (kopumā 1040), 55 skolotāji un 800 vecāki.

Diagnosticējošā darba rezultāti ir individuāli atšķirīgi un atšķiras starp dažādām skolām un klasēm. Ir klases, kurās 75% skolēnu darbu kopumā veikuši izcili, un ir klases, kurās izcilu vērtējumu kopumā saņēmuši tikai atsevišķi skolēni. Dažviet redzama neatbilstība starp skolotāju apgalvojumiem, ka skolēni nav apguvuši pamatprasmes, piemēram, neprot lasīt zilbes, bet rezultāti kopumā ir labi. Vairāki skolotāji atzīst, ka ir snieguši skolēniem palīdzību, nolasot priekšā uzdevuma noteikumus, kas arī ir akceptējams, jo pavadvēstulē tika pieļauta šāda iespēja. Skolotāju atsaukmes par diagnosticējošo darbu ir dažādas. Kaut arī vairums atzīst, ka darbs ir bijis atbilstošs 1.klases skolēniem un labi parādījis skolēnu prasmes, bijis interesants un motivējošs skolēniem, dažu skolotāju atsauksmēs norādīts, ka diagnosticējošais darbs bijis par grūtu skolēnu zemās lasītprasmes dēļ.

Tā kā ar diagnosticējošā darba palīdzību nevar noteikt skolēna pašapkalpošanās, sociālās, saziņas, emocionālās prasmes, jautājumi par šo jomu tika iekļauti vecāku un skolotāju aptaujās. Vecāku anketu analīze parādīja, kas skolēnam patīk un nepatīk skolā. Atbilžu varianti un secība liecina par skolēnu zemo motivācijas līmeni mācībām, jo tiek uzskaitītas ar mācību darbību nesaistītas lietas.

Kaut arī 64% bērnu apmeklējuši bērnudārzu 3 un vairāk gadus, 28% - 2 gadus, tikai 87% vecāku uzskata, ka bērns ir pietiekoši sagatavots skolai; 13% atbild noliedzoši.

Gandrīz visi vecāki uzskata, ka bērnam ir nepieciešama viņu palīdzība mājas darbu sagatavošanā.

Vecāku viedoklis par bērnu pamatprasmju apguvi:

Vecāki uzskata, ka labākai pirmsskolēnu sagatavošanai skolai būtu nepieciešams:

- atjaunot 6-gadīgo nodarbības skolā, kas motivētu bērnu jaunajai lomai un atvieglotu adaptācijas periodu,
- noteikt stingrākas prasības bērnudārzā,
- sagatavošanas posmā iemācīt bērnus lasīt ar drukātiem burtiem,
- bērnudārzā pēdējā gadā radīt līdzīgus apstākļus kā skolā (vide un metodika). Šajā jautājumā gan viedokļi dalās, jo izskan arī lūgums priekšlaicīgi nepadarīt bērnu par skolēnu, tādējādi atņemot viņam tik svarīgos bērnības gadus. Tādējādi vecāku viedokļi apliecina, ka vairākums ir

orientēti uz akadēmisko zināšanu apguvi, izmantojot pedagogu vadību un noteiktu pieeju audzināšanā un mācīšanā, kas ir virzīts uz noteiktu zināšanu, prasmju un iemaņu apguvi (didaktiskā pieeja). Mazāk ir uz bērna attīstību orientētu viedokļu, kas saistīti ar domāšanas un jaunrades attīstību.

Skolotāju anketu analīze parāda, ka skolēni ir apguvuši pamatprasmes, kas nepieciešamas pamatizglītības satura apguvei. Labāk attīstīta varētu būt fonemātiskā dzirde, vārdu krājums un prasme veidot loģisku, secīgu stāstījumu.

Pēc skolotāju domām, sekmīgu mācību procesu kavē lielā mērā tas, ka daļa skolēnu nav apguvuši sociālās, emocionālās un pašapkalpošanās prasmes. *Anketas rezultāti parāda, ka skolēni intelektuāli ir sagatavoti, bet psiholoģiski un emocionāli nav gatavi pildīt skolēnu pienākumus.*

Skolotāju ieteikumi, kā mazināt plaisu starp pirmsskolas izglītības iestādes un skolas prasībām un kā veidot veiksmīgu pāreju starp abiem izglītības posmiem:

- izstrādāt vienotas un konkrētas prasības visām pirmsskolas izglītības iestādēm,
- paaugstināt prasības pirmsskolas beigu posmā un samazināt prasības, uzsākot mācības 1.klasē,
- saskaņot pirmsskolas izglītības un pamatizglītības sākumskolas posma izglītības programmas,
- atjaunot 6-gadīgo apmācību skolās,
- darba burtnīcas 1.klasē 1.pusgadā veidot bez lasāmā teksta, sevišķi sociālajās zinībās, ētikā, jo bērni nevar tik īsā laikā izlasīt, uztvert tekstu un izpildīt uzdevumu;
- samazināt mācību tempu mācību gada sākumā; nepieciešams ilgāks laiks atkārtšanai, kā arī rotaļām un spēlēm;
- bērnodārzā mācīt vairāk koncentrēties, piespieties izpildīt darbu līdz beigām;
- jau sagatavošanas grupas laikā vismaz reizi mēnesī 2-3 stundas apmeklēt skolu;
- iemācīt lasīt vismaz zilbes;
- 1.klasē samazināt mācību vielas apjomu, vairāk laika atvēlēt rokdarbiem, mūzikai, sportam;
- samazināt stundas ilgumu 1.klasē līdz 30 minūtēm;
- nelaist uz skolu nesagatavotus bērnus,
- vairāk darboties ar sīkās muskulatūras attīstīšanu;
- nodrošināt izziņu iesniegšanu skolai no PII par bērnu sagatavotību, norādot **patieso** bērna attīstības līmeni.
- samazināt skolēnu skaitu klasē.

Šobrīd pirmsskolas izglītības programmai ir rekomendējošs raksturs, bet pamatizglītības apguvi reglamentē vispārējās pamatizglītības standarts un mācību priekšmeta standarts, kuriem ir likuma spēks. Pirmsskolas izglītības posmu beidzot, nav formulētas konkrētas pamatprasmes, ir dotas tikai vadošās pamatnostādnes. Turpretī 1.klases mācību programmās nav noteiktas

pamatprasmes, mācību procesu uzsākot, bet noteikti sasniedzamie rezultāti, 1.klasi beidzot, atbilstoši pamatizglītības standarta prasībām katrā mācību priekšmetā. Skolēnu sasniegumi (rezultāta un procesa) mācību priekšmeta standarta mērķu īstenošanai notiek visa mācību gada laikā.

Līdz ar to rodas zināma neatbilstība apgūstamo pamatprasmju ziņā starp abiem izglītības posmiem, kas traucē sekmīgu pāreju no pirmsskolas izglītības posma uz pamatizglītību, piemēram, Pirmsskolas izglītības programma paredz iepazīstināt bērnus ar burtiem pēc bērnu ieinteresētības, sākt lasīt vienkāršus 1-2 zilbju vārdus, bet 1.klases mācību līdzekļi ir orientēti uz skolēniem, kuri apguvuši lasītprasmi. Tas ietekmē bērnu sagatavotību skolai intelektuālajā, sociālajā, emocionālajā ziņā.

Vairumam skolu pietrūkst sadarbības ar pirmsskolas izglītības iestādēm. Tur, kur šāda sadarbība ir izveidojusies, praktiski nav pārejas posma problēmu, prasības ir saskaņotas, problēmjautājumi pārrunāti. Tāpēc būtu nepieciešams izstrādāt konkrētus kritērijus, sasniedzamos rezultātus (apgūstamo minimumu), beidzot obligāto 5-6 gadīgo bērnu mācību programmu.

Secinājumi un ieteikumi

- Izanalizējot 1.klases mācību priekšmetu standartus un ISEC sagatavoto mācību priekšmetu programmu paraugus, var konstatēt, kādas pamatprasmes skolēnam nepieciešamas, lai veiksmīgi uzsāktu mācības skolā. Salīdzinot tās ar pirmsskolas izglītības programmas prasībām, nevar konstatēt būtisku neatbilstību starp skolēniem izvirzītajām prasībām abos izglītības posmos, kas kavētu uzsākt sekmīgu vispārējās pamatizglītības obligātā satura apguvi. Pirmsskolas izglītības programma pieļauj plašu bērna sasniegumu amplitūdu atbilstoši katra bērna spējām un vēlmēm, nekonkretizējot sasniedzamo rezultātu, savukārt sākumskolas mācību priekšmetu programmās formulētas prasmes, kas attīstāmas mācību procesā, nevis kā sākuma pozīcija. Pašreizējai Pirmsskolas izglītības programmai ir ieteikuma raksturs, un katra pirmsskolas izglītības iestāde to interpretē savādāk. Līdz ar to nevienā programmā nav konkrēti definētas pamatprasmes, uzsākot pamatizglītības apguvi.
- Diagnosticējošais darbs kopumā apliecina labu skolēnu sagatavotību pamatizglītības satura apguvei. 65% skolēnu diagnosticējošo darbu veikuši labi un izcili, 25% skolēnu sasniegumi ir viduvēji, bet 10% - vāji. Labāk skolēniem attīstītas matemātiskās prasmes. Tas izskaidrojams ar jaunākā skolas vecuma skolēnu uztveres īpatnībām. Priekšmetiskā uztvere skolēniem labāk attīstīta jau pirmsskolas vecumā, jo, praktiski darbojoties, bērni ir iepazinušies ar skaitļiem un tiem atbilstošiem cipariem, ģeometriskām figūrām, saskārušies ar jēdzieniem sadzīvē.
- Valodas jomā, kaut arī 61% skolēnu darbu veikuši izcili un labi, tomēr 9% skolēnu nav apguvuši elementāru lasītprasmi un rakstītprasmi. Tas ir ļoti satraucošs rādītājs, jo šie skolēni patstāvīgi nevar veikt uzdevumus ne vien valodā, bet arī citos mācību priekšmetos. No mācāmības aspekta tie ir pirmsmācību vai pat pirmsskolas tipa bērni. Ja būtu izstrādāti konkrēti kritēriji pirmsskolas izglītības noslēguma posmam, šiem bērniem būtu jāatliek mācību uzsākšana par vienu gadu.
- Vecāku aptauju rezultāti apliecina, ka bērni ir apguvuši pamatprasmes, kas nepieciešamas, lai uzsāktu pamatizglītības apguvi, taču tajā pašā laikā daudzi vecāki atzīst, ka viņiem nav izpratnes par to, kas bērnu sagaida skolā, un kas viņiem būtu jāapgūst pirms skolas gaitu uzsākšanas.
- Vecāku vairākums ir orientēti uz akadēmisko zināšanu apguvi, izmantojot pedagogu vadību un noteiktu pieeju audzināšanā un mācīšanā, kas ir virzīts uz noteiktu zināšanu, prasmju un iemaņu apguvi (didaktiskā pieeja). Mazāk ir uz bērna attīstību orientētu viedokļu, kas saistīti ar domāšanas un jaunrades attīstību.

- Skolotāju anketu analīze parāda, ka skolēni ir apguvuši pamatprasmes, kas nepieciešamas pamatzglītības satura apguvei, tomēr 9% skolēnu ir nepietiekami attīstīta fonemātiskā dzirde, vārdu krājums un prasme veidot loģisku, secīgu stāstījumu, kā arī sīkā motorika un prasme identificēt sevi skolēna lomā. Anketās, kuras pirmsskolas izglītības iestādes nosūta skolām par bērna sagatavotību, ne vienmēr ir fiksēts bērna patiesais stāvoklis.

Ieteikumi:

- 1.klašu skolēnu gatavības pamatzglītības satura apguvei konstatēšanai ir nepieciešami konkrēti kritēriji pirmsskolas izglītības posma noslēgumā (skat. Optimālo pamatprasmju sarakstu). Tiem būtu jābūt fiksētiem pirmsskolas izglītības programmā kā sasniedzamie rezultāti un apstiprinātiem ar Ministru kabineta rīkojumu.
- Skolas sākuma posmā būtu samazināms mācību temps un apjoms, vairāk laika atvēlot jauno zināšanu un prasmju nostiprināšanai, rokdarbiem, mūzikai, kustībām, fiziskām aktivitātēm.
- Neviennozīmīgi vērtējami mācību līdzekļi, kuri ir par sarežģītu 1.klases skolēnam, uzsākot skolas gaitas.
- Bērna attīstības pēctecības nodrošināšanā svarīga loma ir pirmsskolas izglītības iestādes un skolas saskaņotai darbībai. Sagatavošanas grupas laikā nepieciešams vismaz reizi mēnesī 2-3 stundas apmeklēt skolu, lai pierastu pie skolotājas, jaunas vides, jaunām prasībām.
- Skolas videi jānodrošina katra skolēna izzīņas vajadzību apmierināšana atbilstoši viņu attīstības īpatnībām (interaktīva mācību vide, didaktiskais materiāls, pietiekami daudz laika, diferenciacijas un individualizācijas iespējas u.tml.).
- Nepieciešama vecāku izglītošana bērna sagatavošanas skolai jautājumos. Jāpalielina vecāku atbildība par bērna sagatavošanu skolai.
- Bērniem, kuri fiziski, emocionāli un intelektuāli nav sasnieguši skolas briedumu, jādod iespēja vēl gadu apmeklēt pirmsskolas izglītības iestādi (īpaši, ja viņi mācību gada sākumā vēl nav sasnieguši 7 gadu vecumu).
- Augstākminētie konstatējumi norāda uz pētījuma turpinājuma nepieciešamību.

Optimālo pamatprasmju saraksts, kas nepieciešamas bērniem, uzsākot skolas gaitas

I Sociālās iemaņas un personības attīstība

Iesaistās rotaļās kopā ar citiem bērniem, ievēro spēļu un rotaļu noteikumus.

Prot veidot attiecības ar vienaudžiem un pieaugušajiem, darboties saskaņā ar citiem.

Nosauc savu vārdu, uzvārdu. Zina dzīvesvietas adresi. Nosauc vecāku vārdu un uzvārdu. Prot stāstīt par sevi un ģimeni.

Spēj kontrolēt un vadīt sevi un savu uzvedību atbilstoši situācijai.

Prot sagaidīt savu kārtu, lai izteiktu savas domas un pamatotu savu izvēli.

Prot izteikt savu lūgumu, vērsties pēc palīdzības un palīdzēt otram.

Ievēro kultūrhigiēniskās normas (tur kārtībā savu apģērbu, apavus, lieto kabatas lakatiņu, saudzē un sargā savas personiskās mantas).

Organizē savu darba vietu, uztur tajā kārtību.

Ir priekšstats par dienas režīmu.

II Izpratne par apkārtējo vidi un sabiedriskās dzīves norisēm

Prot vērot un nosaukt lietas un objektus tuvākajā un tālākajā apkārtnē, prot tās raksturot.

Ir elementāra izpratne par dzīvo un nedzīvo dabu.

Saskata un izprot likumsakarības dabā un cilvēku dzīvē.

Vēro laika apstākļus, izprot jēdzienus attiecībā uz laika apstākļiem.

Izveidojies sākotnējs priekšstats par savu pilsētu un Latviju, pazīst nacionālo simboliku.

Ir priekšstats par svētkiem, to svinēšanu, tradīcijām.

Zina, izprot un ievēro drošību uz ielas, mājās un darbā. Zina vecāku un drošības telefona numurus (112).

III Dzimtās valodas attīstība, lasītprasmes pirmsākumi

Atbild uz jautājumiem un uzdod jautājumus arī pats, prot ieklausīties citu teiktajā.

Veido gramatiski pareizus teikumus.

Runā lieto vienkāršus un saliktus teikumus.

Ieinteresēti klausās stāstīto un lasīto, iesaistās sarunās par dzirdēto.

Spēj atstāstīt.

Secīgi stāsta par attēlu un attēlu sēriju, ievērojot notikumu secību.

Saklausā un nosauc skaņu vārda sākumā, vidū un beigās. Saklausā skaņu secību vārdā, nosauc

tās .

Izprot skaņas un burta saikni.

Pazīst visus lielos un mazos iespiestos burtus. Zīmē visus lielos iespiestos burtus.

Lasa vienkāršus (1 – 2 zilbju) vārdus, saprot paša lasīto.

IV Matemātiskie priekšstati

Skaita 10 apjomā.

Pazīst ciparus no 1 līdz 10, prot tos uzrakstīt.

Izprot skaitļu un tiem atbilstošu ciparu saikni līdz 10.

Izprot darbības ar skaitīšanu un atņemšanu, praktiski darbojoties.

Risina vienkāršus teksta uzdevumus praktiski darbojoties.

Izprot jēdzienus vakar, šodien, rīt; nosauc dienas pareizā secībā.

Nosauc gadalaikus pareizā secībā, ir priekšstats par kalendāru.

Nosauc diennakts daļas (rīts, diena, vakars, nakts).

Orientējas plaknē (atšķir labo un kreiso malu, apakšējo un augšējo malu, vidu) un telpā (atšķir labo un kreiso pusi, pa labi/ pa kreisi, augšā/ lejā)

Pazīst pulksteni (stundas, pusstundas)

Salīdzina priekšmetus, tos grupē, klasificē.

Atpazīst un prot nosaukt ģeometriskās figūras, saskata tās apkārtējā vidē.

Spēj noteikt priekšmetu atrašanās vietu, lielumu, formu, krāsu un skaitu.

Lieto matemātiskos jēdzienus (puse, vairāk, mazāk, daudz, maz, tik pat).

V Citas prasmes (tēlotājdarbība, mājturība, mūzika, mazā un lielā motorika)

Pareizi tur pirkstos dažādus rakstāmpiederumus

Pareizi tur šķēres un griež

Plēš papīru

Prot locīt

Prot tīt, vīt, pīt

Zīmē un veido patstāvīgi

Pazīst un nosauc krāsas

Attītītas pamatkustības (lēkšana, skriešana, soļošana, rāpšanās, kāpšana pa kāpnēm, bumbas mešana, ripināšana un ķeršana)

Izrāda interesi un vēlmi aktīvi darboties

Spēj uzsākt un pārtraukt darbību pēc signāla

Attaisa un aiztaisa rāvējslēdzus, pogas, sasien un atsien lentas, auklas.

Izmanto kustības vai dziesmas mūzikas tēla atklāšanā.

Prot klausīties mūziku, ievērojot noteiktu uzdevumu.

Dzied un piedalās rotaļās.

Ir apguvis dažādus deju soļus.

Uztver un reproducē ritmu.

Izmantotā literatūra

- 1.Andersone G., Ērgle D., Filatova M., Golubova V.,Ikale I. Mazā Zīle Latviešu valoda 1.klasei Zvaigzne ABC, 2006
- 2.Andersone G., Ērgle D., Filatova M., Golubova V., Ikale I. Mazā Zīle. Latviešu valodas burtnīca 1.klasei (1..2.)- Zvaigzne ABC, -2006
- 3.Andersone G., Ērgle D., Filatova M., Golubova V.,Ikale I. Burtnīca 1.klasei (1..2.) Zvaigzne ABC, 2006.
- 4.Dabaszinības 1.klasei.- Mācību priekšmeta programmas paraugs. -[http:// isec.gov.lv](http://isec.gov.lv)
- 5.Golubova V. „Es jau protu -1”
- 6.Latviešu valoda 1.klasei. Mācību priekšmeta programmas paraugs (2.variants).- [http:// isec.gov.lv](http://isec.gov.lv)
- 7.Matemātika 1.klasei. Mācību priekšmeta programmas paraugs. -[http:// isec.gov.lv](http://isec.gov.lv)
8. Mazā Zīle. Latviešu valoda 1.klasei Didaktiskais materiāls Zvaigzne ABC, 2006
9. Mencis J., Sūniņa V., Muzikante G. Matemātika 1.klasei. Mācību grāmata.- Zvaigzne ABC, 2007
- 10.Mencis J., Sūniņa V. , MuzikanteG. Matemātika 1.klasei. Darba burtnīca (1.,2.)- Zvaigzne ABC, 2007
- 11.Pamatizglītības mācību priekšmetu standarti.R.:ISEC, 2004
12. Pamatprasmes pirmsskolēnam, uzsākot pamatizglītības apguvi.-R.: IZM, 2005
- 13.Ptičkina Ā. Ābecīte. Zīle. Zvaigzne ABC, 2006
- 14.Sociālās zinības 1.klasei.- Mācību priekšmeta programmas paraugs. -[http:// isec.gov.lv](http://isec.gov.lv)
- 15.Sports 1.klasei.- Mācību priekšmeta programmas paraugs. -[http:// isec.gov.lv](http://isec.gov.lv)
- 16.Vai bērns ir gatavs skolai? Pamatprasmju vērtēšana pirmsskolā.- R.: Pētergailis, 2007
- 17.Павлова Т. Л. Диагностика готовности ребенка к школе.- М.: ТЦ Сфера, 2006

1.pielikums
Diagnosticējošais darbs

**Aptauja
bērna vecākiem**

Lūdzu, aizpildiet šo anketu. Jūsu atbildes palīdzēs mums izprast Jūsu bērna vajadzības. Anketas rezultāti tiks šifrēti un netiks izpausti. Paldies par atsaucību!

Bērna pašreizējais vecums (pilni gadi un mēneši)

Zēns **Meitene**

1.Vai bērnam patīk iet skolā? **Jā** **Nē**

2.Kas bērnam patīk skolā ? 1).....
2).....
3).....
4)nevaru atbildēt

3.Kas bērnam nepatīk skolā? 1).....
2).....
3).....
4)nevaru atbildēt

4.Vai bērnam ir bijuši nopietni veselības traucējumi? **Jā** **Nē**

Ja „jā”, tad kādi?

5. Jūsu bērns apmeklēja bērnudārzu (apvelciet atbilstošo):

- a) 3 gadus un vairāk
- b) 2 gadus
- c) tikai sagatavošanas grupas nodarbības
- d) neapmeklēja vispār

6.Vai uzskatāt, ka bērns ir pietiekoši sagatavots skolai? **Jā** **Nē**

7.Vai bērns pēc skolas ir stipri noguris? **Jā** **Nē**

8.Vai bērnam ir nepieciešama Jūsu palīdzība mājas darbu sagatavošanā? **Jā** **Nē**

9.Kā Jūs palīdzat savam bērnam?

-
-

10.Cik ilgu laiku dienā aizņem mājas darbu sagatavošana?

- mazāk par 1 stundu
- 1 - 2 stundas
- vairāk par 2 stundām

11.Ievelciet **X** pie atbilstošās atbildes

Vai Jūsu bērns:	Jā	Daļēji	Nē	Nezinu
I				
1.Ir draudzīgs, iesaistās rotaļās kopā ar citiem bērniem				
2.Kontrolē savu uzvedību atbilstoši situācijai				
3.Prot sagaidīt savu kārtu, lai izteiktu savas domas un pamatotu savu izvēli				
4.Ievēro personīgo higiēnu (mazgāšanās, zobu				

tīršana u.tml.)				
5.Uztur kārtību savā darba vietā				
6.Prot izpildīt vienkāršas instrukcijas				
7.Attaisa un aiztaisa rāvējslēdzēju				
8.Sasien un atsien kurpju šņores				
9.Ir izpratne par drošību uz ielas, mājā				

II. 1.Atbild uz jautājumiem un uzdod jautājumus arī pats				
2.Prot pastāstīt par sevi un savu ģimeni				
3.Veido pilnus, pareizus teikumus				
4.Prot veidot loģisku, secīgu stāstījumu				
5.Ieinteresēti klausās stāstīto un lasīto, iesaistās sarunās par dzirdēto				
6.Saklausa un var nosaukt skaņu vārda sākumā, vidū, beigās				
7.Izprot skaņas un burtu saikni				
8.Lasa zilbes				
9.Lasa vienkāršus (1-2 zilbju) vārdus				
8.Saprot izlasīto				

III				
1.Skaita 10 apjomā				
2. Saprot skaitļu un tiem atbilstošo ciparu saistību				
3.Nosaka priekšmeta krāsu				
4.Prot saskaitīt un atņemt 10 apjomā				
5.Risina vienkāršus teksta uzdevumus				
6.Atpazīst un prot nosaukt ģeometriskas figūras				
7.Orientējas telpā, apkārtņē un burtnīcas lapā				

IV				
1.Pareizi tur pirkstos dažādus rakstāmpiederumus				
2.Pareizi tur šķēres un griež				
3.Plēš papīru				
4.Prot locīt				
5.Dzied un piedalās rotaļās				
6.Uztver un reproducē ritmu				

12. Lūdzu, raksturojiet savas, pirmklasnieka vecāku, izjūtas (piemēram, jūtos brīnišķīgi, viss iet tik gludi / vai arī pretēji – ir ļoti grūti, milzīgs stress u.tml.)

.....

13.Vai Jums ir kādi ieteikumi, kā padarīt vieglāku bērna pāreju no pirmsskolas izglītības iestādes uz skolu?

.....

Paldies par atsaucību un atbildēm ! Tās mums ļoti palīdzēja!

Cienījamie skolotāji!

Lūdzam jūs atbildēt uz dažiem jautājumiem, kas palīdzētu konstatēt esošo situāciju Latvijas skolu pirmajās klasēs. Visi aptauju rezultāti ir konfidenciāli.

Skola

Skolēnu skaits klasē

1.Kā Jūs varētu raksturot šābrīža situāciju klasē:

- viss ir kārtībā, nav īpašu problēmu
 strādāt ar pirmklasniekiem kļūst arvien grūtāk, jo

2.Vai 5-6-gadīgo bērnu obligātā sagatavošana skolai ir devusi jūtamu uzlabojumu?

- Jā nē

3.Vai bērni ir

- fiziski jā nē
 sociāli jā nē
 emocionāli jā nē
gatavi skolai?

Ja nē, kāpēc?

.....
.....

4. Lūdzam Jūs ierakstīt klases skolēnu aptuvenu skaitu zemāk minētajās ailītēs atbilstoši kritērija apguves līmenim:

I	Ja	Daļēji	Nē
1.Ir draudzīgs, iesaistās rotaļās kopā ar citiem bērniem			
2.Kontrolē savu uzvedību atbilstoši situācijai			
3.Prot sagaidīt savu kārtu, lai izteiktu savas domas un pamatotu savu izvēli			
4.Ievēro kultūrhigiēniskās normas			
5.Organizē savu darba vietu, uztur tajā kārtību			
6.Prot izpildīt vienkāršas instrukcijas			
7.Attaisa un aiztaisa rāvējslēdzēju			
8.Sasien un atsien kurpju šņores			
9.Ir izpratne par drošību uz ielas, mājā			

II			
1.Atbild uz jautājumiem un uzdod jautājumus arī pats			
2.Prot pastāstīt par sevi un savu ģimeni			
3.Veido gramatiski pareizus teikumus			
4.Secīgi stāsta par attēlu, attēlu sēriju, ievērojot notikumu secību			
5.Ieinteresēti klausās stāstīto un lasīto, iesaistās sarunās par dzirdēto			
6.Saklausa un var nosaukt skaņu vārda sākumā, vidū, beigās			
7.Izprot skaņas un burtu saikni			
8.Lasa zilbes			
9.Lasa vienkāršus (1-2 zilbju) vārdus			
10.Saprot izlasīto			

III			
1.Skaita10 apjomā			
2.Ir izpratne par skaitļiem un tiem atbilstošiem cipariem līdz 10			
3.Nosaka priekšmeta krāsu			
4.Izprot darbības ar saskaitīšanu un atņemšanu			
5.Risina vienkāršus teksta uzdevumus			
6.Atpazīst un prot nosaukt ģeometriskas figūras			
7.Orientējas plaknē un telpā			

IV			
1.Pareizi tur pirkstos dažādus rakstāmpiederumus			
2.Pareizi tur šķēres un griež			
3.Plēš papīru			
4.Prot locīt			
5.Dzied un piedalās rotaļās			
6.Uztver un reproducē ritmu			

5. Uzrakstiet, lūdzu, kurus mācību līdzekļus Jūs izmantojat!

.....

.....

.....

.....

.....

6.Jūsu domas par mācību līdzekļu atbilstību 1.klases skolēniem:

.....

.....

.....

.....

7.Jūsu ieteikumi, kā mazināt plaisu starp pirmsskolas izglītības iestādes un skolas prasībām un kā veidot veiksmīgu pāreju starp abiem izglītības posmiem (vai paaugstināt prasības pirmsskolas beigu posmā vai samazināt tās 1.klasē u.tml.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sirsnīgs paldies par atsaucību un atbildēm!

Darba grupa

4.pielikums
Pētījuma dalībnieki

Nr.	Skola	Rajons
1.	Vecpils pamatskola	Liepājas
2.	Vērgales pamatskola	Liepājas
3.	Virgas pamatskola	Liepājas
4.	Zaņas pamatskola	Saldus
5.	J.Čakstes Liepājas pils.10.vsk.	Liepāja
6.	Privātsākumskola „Varavīksne”	Liepāja
7.	Liepājas Kristīgā sākumskola	Liepāja
8.	Liepājas Katoļu sākumskola	Liepāja
9.	Liepājas Ezerkrasta sākumskola	Liepāja
10.	Kalsnavas pamatskola	Madonas
11.	Jēkabpils pamatskola	Jēkabpils
12.	Kandavas K.Mīlenbaha vsk.	Tukuma
13.	Pāvilostas vidusskola	Liepājas
14.	Rudes pamatskola	Liepājas
15.	Rucavas pamatskola	Liepājas
16.	J.Zālīša Sausnējas pamatsk.	Madonas
17.	Madonas 1.vidusskola	Madonas
18.	Nīcas vidusskola	Liepājas
19.	Līvu pamatskola	Cēsu
20.	Tukuma 2.vidusskola	Tukuma
21.	Kalētu pamatskola	Liepājas
22.	Draudzīgā aicinājuma Liepājas 5.vidusskola	Liepāja
23.	Māteru Jura Kazdangas pamatskola	Liepājas
24.	Grobiņas vidusskola	Liepājas
25.	Gaviezes pamatskola	Liepājas
26.	Embūtes pamatskola	Liepājas
27.	A.Kronvalda Durbes vsk.	Liepājas
28.	Dzelzavas pamatskola	Madonas
29.	Degumnieku vidusskola	Madonas
30.	Cesvaines vidusskola	Madonas
31.	Bārtas vidusskola	Liepājas
32.	Aizputes vidusskola	Liepājas
33.	Liepājas Centra vidusskola	Liepāja
34.	Dzērves pamatskola	Liepājas
35.	Kalvenes pamatskola	Liepājas
36.	Rīgas Juglas vidusskola	Rīgas
37.	Rīgas Ziepniekkalna pamatskola	Rīgas